

AMERIKA

Petrine

Skippergade

Dette skal være min dagbog, og den skal være min følgesvend i godt og ondt, vi håber mest godt. Så nu skal jeg ud på mit livs rejse, en oplevelse for livet. Hvor har det været en spændende tid, til vi så om det blev til noget. Det så ud til engang at jeg ikke skulle med da båden første gang skuffede mig og jeg fik telegrammet at den var sejlet. Næste dag stod der i avisen, og så oprandt dagen hvor jeg skulle starte til min tur, den 14. juni (1946) ur 7.20 morgen stod jeg med færgen ud af Marstal havn, og ikke mindre end 17 personer var nede at følge mig.

I København sov jeg i de gamles by på kvisten og hørte de gamle kl. 4 begyndte at drøfte deres glæde og sorger mest sorger. Næste morgen på kontoret og fik min billet og alt i orden for at kunde begynde rejsen søndag kl. 2 men den blev nu 5 inden lods båden gik ud, og her foran monumentet på langelinie fik et lille billede af Johanne og mig. Direktør Jørgensen med frue og børn for at hjælpe mig til rette med min bagage og gennem tolden. Vi var en større skare som længselsfuld stirrede ud efter, om kunne øjne skibet der skulle sejle os ud til det forjættede land. Så lå vi på reden og pludselig dukker der en sort prik op ude i horisonten og det var den flyvende sejler "Coffeyville Victoria" som betyder kaffebyen. Aldrig har jeg tænkt mig et så stort skib kunde løbe sådan hen over vandet, nu forstår jeg bedre når sømændene aldrig nævner den linie uden at bemærke det. Her er en dejlig salon, som jeg deler med en dame der taler begge sprog og har været i England og Amerika, vi har badeværelse og alt hvad vi ønsker af komfort. Jeg var ude og se København i aften fra båden, med sine tusinde lys og skønne tårne og se aftensolen gå ned og Grundtvigskirkens silhuet på aftenhimlen. På fordækket synger negerne deres sange, de elsker en gammel Carlsberg hvor vilde mangan en ølhandler ærgre sig, når han ser flaskerne efterhånden som de tømmes ud over rælingen og til bunds. Så nu skal jeg i køjen og se at få en god lur. Godnat alle sammen. Så gik den første dag. København så smuk ud fra morgenstunden, vi spejdede efter båden med al den dejlige danske mad, vi fik store kasser kyllinger, koteletter m.m. ombord og da kl. slog 11 var vi klar til afgang, men fik vores middagsmad i fred – suppe, steg og dessert, denne bog skal nu ikke være en bog om mad, nu er man kommen til amerikansk mad. Så lettede Coffeyville V. anker og så stod vi sundet ud, det er en dejlig tur op langs kysten, Danmarks strand, de grønne bøgeskove, og til den anden side Sveriges smilende kyst, Helsingør med Kronborgs grønne tage og spir, hvor Holger Danske nu har lagt sig til ro igen og håber på fred for Danmark. Ovre i Helsingborg ser man biler og cykler suse af sted, men vi løber jo også med fart op langs Sveriges kyst, vi skimter Norges klippehøje Fjelde, også de kan fortælle om nordmændenes heltedige kampe i disse trængselsår. Her ombord af vi 12 passagerer er 3 nordmænd, man ser hvor bange de er for at spise sig rigtig mæt, thi endnu er de ikke kommet fra sultetiden i Norge. Den unge frue som skal til en stilling i det norske konsulat i New York tog et billede af et par stykker af os, hun rejser væk fra mand og liden gut på 5år over at bane vej. Kaptajnens datter kommer at fortælle mig, at nu passerer vi sidste rest af Danmark, hvornår skal jeg atter se Danmark? Vi løber op langs Sveriges smukke kyst med alle villaer og huse spredt rundt fuldstændig som man ser, når børn stiller deres legetøjshuse op. Pludselig ser man ude i en vig et fyrtårn og nogle få huse der fortæller ensomheden heroppe i det høje nord på Sverigs nordspids, og så går vi ud i rum sø. Nu går farten op til 18 miles i timen og nu ser vi kun det store endeløse hav men blikstille er det og vi sidder på øverste dæk i liggestole i sommerkjole og uden overtøj. Solen brænder fra en skyfri himmel og min hud bliver rød og brun. Kort før vi gik gennem det store minefelt havde vi en øvelse, på vores dør stod en seddel i tilfælde

af alarmklokken lød skulle vi tage vores redningsvest, som hænger ved vores seng med lys og fløjte på . Pludselig lød alarm og jeg skulde stille ved båd nr. 1 – 43 mand kunde den tage, og vi var med til hele øvelsen, alle på hele skibet, der var 4 både. Nu ser man kun sjældent både, en enkelt tankbåd, engang imellem fanges øjet af en springer i bølgerne. Hvor vilde jeg ønske alle mine venner denne smukke tur engang, vi er en stor familie her ombord , og her kan ens nerver vel nok komme til ro. En time efter at alarmen havde lydt og vi var kommet til ro kaldte kaptajnen at vi skulle op at se en mine lige passere os, den blev så rapporteret til næste båd. Vi har ombord en dansk bådsmand, som har fået den danske guldmedalje og 7000 kr. for alt hans mod under krigen, desværre kan jeg ikke skrive hans oplevelser i min dagbog, thi den vilde fylde mange sider, men jeg vilde huske den. I aften stod vi og så en solnedgang så pragtfuld, søen så blank som et spejl, ikke en luftning og vi skyder 21 miles i timen. Den 20/6 kunde jeg ikke skrive, thi vi gængede op og ned heroppe, vi gik igennem en lille kanal i Skotland, man så et enkelt hus inde ved de skotske klipper, vegetationen er der ikke meget af, men det ser også meget bart ud og hvor må der være trist at bo der. Vi var næsten kun 3 på skibet, hvor er jeg glad, at jeg ikke er søsyg, min gamle dame ligger stadig, men hun er jo også 74 år.

Den 22/6. Nu har vi i 2 dage haft storm og regn, vi har ikke mødt et skib siden vi gik igennem ved Skotland. Hvor er det et stort uendeligt hav Atlanterhavet, skibet ruller meget, kaptajnen siger det er letlastet, men når man kan tåle søen har det intet at sige, vi ligger imellem byerne, og ser hvorledes en enlig fugl kæmper for at følge os. Jeg har ikke andet at tænke på, hvor har min far haft mange drøje ture over Atlanterhavet, når de lå og drev kun for sejl og i lange tider ikke så havn. Vi spiller bridge, lægger kabale, læser bøger og skriver, også brodere. Netop nu passerede vi en tankbåd også på vej hjem til USA. I dag er det så den længste dag, og vi går tilbage til vinteren igen,. I går tudede sirenen hele aftenen, vi passerede nogle store isbjerge, hvilke forårsagede tågen, i morgen den 23. når vi Amerika, kaptajnen lover fint vejr resten af turen de 5 dage. Hans datter høj smuk pige på en 17 år skal hjem med ham da han har giftet sig i Amerika, hendes mor døde da han var lille, jeg skriver dette for kaptajnen har kun kendt sin datter i 4 måneder, sådan er sømandens lod. I dag den 23/6 har det været en fin tur over Atlanten, oppe på broen kom vi med alle vore grammofonpl., nede på dækket spiller og synger de og spiller fodbold og boksede, i aften har vi danske siddet på bænke i 3 timer og nydt Atlanterhavet, ikke en krusning, og nu kan vi mærke golfstrømmen, her er så varmt at vi nok kommer til at have den elektriske i gang for frisk luft. Nu først fortæller man at vi ude i nordsøen passerede 7 miner, og hvorfor at vi pludselig en nat lå helt stille, det var en stor mine vi måtte dreje udenom, vi kunne desværre ikke se de store isbjerge for tågen i morges. En amerikansk kaptajn som er med som passager fortæller at han spadserede nede i Danzig, pludselig blev han overfaldet og klædt fuldstændig af, bagefter slæbte man ham gennem brostenene så han fik en hjernerystelse, nu skulle han hjem på rekreation, efter at have ligget på dansk hospital i mange måneder. I dag den 24. er det varmt vejr. Solen brænder overalt, jeg gruer for Philadelphia, i nat tudede sirenen ustandselig hele natte for tågen. I dag den 25. atter strålende sol, og i morgen er vi i Philadelphia, i går passerede en af de store amerikabåde på vej til England. Styrmanden tog et billede af mig og min kahytskammerat. Vi havde en hel cirkusforestilling ombord på en af de store luge, vi var enige om det var ligeså godt som en plæneforestilling i tivoli. Den 26. Vi er forsinket på grund af tågen i nat, men vi kommer først ind i nat, så vi går først fra borde i morgen. Vi fik lodsens ombord kl. 8,00 om aftenen. Kaptajnen havde fortalt at det var en fin sejltur op ad floden til Philadelphia, så jeg stod op kl. 3 og det fortrød jeg ikke, det var som når tivoli var til fest, alle de byer vi kom igennem nej sejlede forbi, og kl. 7 nåede vi vores rejses mål. Kl. 12 gik vi gik fra borde, og så begyndte mine genvordigheder, vi var 2 damer, den dame der skulle til det norske gesandtskab og 4 herre startede i 2 biler fra havnen og til stationen, man kunne mærke man var længere mod syd, det var overvejende negre overalt. På banegården var de forskellige optaget af at ringe og få billetter en utrolig travlhed, da ferien lige var begyndt den dag, jeg sad i spadseredragt medens vandet løb ned ad kroppen. Negrene sværmede om mig for at tilbyde deres assistance med al den bagage jeg sad med. Klokken 1 gik toget til New York, heldigvis vi nåede det, da jeg skulle langt. Nu er vi i storbyen, sikken en summen. Toget vi kom med var der hovedsageligt sorte mennesker, man kan ikke andet end forbavses, hvor er de amerikanske kvinder dog malede. Nå det var trafikken, skønt man havde en stor kuffert at slæbe på, så stillede man sig bare på den rullende trappe og man endte i forhallen. Folk de jamrede sig over varmen men det var meget værre i

Philadelphia, og det i New York gik alle de elektriske vifter. Selvfølgelig var vore kufferter ikke med toget ind, jeg fik ikke min den ene. Hvor ligger Prince Bay mit opholdsted, der var der ingen der anede, så resultatet blev at tage en bil, vel 9 dollar, det er for meget sagde en så 7, og så startede jeg en vældig afskedstagen bl.a. 2 skulle jeg møde i New York næste dag for at få min kuffert. Suste var ikke ordet, at jeg kom igennem storbyen med, nej vi fløj, man kunne lige nå at trække vejret ved rødt lys. Det der imponerede mig mest, var som de kunne smutte ind imellem hinanden. Så skulle jeg også prøve at snydes, til mit store uheld var hele færgeriet på staten Island, hvor jeg skulle over brændt dag før, det kostede 30 millioner og nu måtte der ingen biler komme over. Så vi parlementerede og han holdt på, at han ville have sin 5-dollar skønt tælleren viste 1½ dollar, og han var så flink at han bar mine kufferter ind på fortovet. Der stod jeg never mind, til en dame vil de være venlig at tage penge til at putte i færgen for mig, jeg har så meget at bære på, jeg skulle ikke have fortalt, at jeg kendte ikke tingene. Så var jeg godt indenfor, men jeg kunde ikke bære mine kufferter ned på færgen. Jeg smiler til en ung mand og spørge om han vil hjælpe mig, og han bar kufferter, og vi sludrede, og da færgen passerede frihedsgudinden havde jeg ikke tænkt at det var den vej jeg skulle, vi sejlede i 20 minutter på grund af branden en genvej, min lille ridder sørgede for taksi og hvad han skulle have, jeg skulle ikke snydes en gang til. Nu skulle jeg ud på en køretur 4 danske mil, men hvor var her smukt, som en køretur gennem Hellerup Charlottenlund, og så nåede vi villaen, for jeg havde sagt at jeg var bange for at det var forkert. Men jeg kunne høre et "hello", det er Petrine. Og så kom jeg i havn og var velkommen hos Poul og Else så herligt de bor som i Danmark. Toget stoppede lige udenfor døren, ½ time er vi ved færgen der går til Brooklyn. Næste dag var vi inde, Birgitte og jeg skulle have min kuffert, jeg tillod mig at sige til dem på stationen, at de kunne trænge til at lære service i Copenhagen, han lod mig vide, at vi havde ikke været i krig og manglet folk. Lørdag tog vi alle ind til New York for at hilse på min fætter, han havde ikke talt et dansk ord i 30 år, så det var lidt svært, hans familie kunne ikke dansk. Vi var først hos en dansk familie.

De talte sproget uden et engelsk ord. Jeg forstår ikke at flere danske ikke flytter herud, der hvor vi var sagde fru. Hello fra sin have til 5 danske familier, og som hun sagde, her er drøftet meget i krigens tid. På hjemturen så vi et meget flot bryllup fra en norsk kirke, der var vel nok toiletter. Hvad der forbavser meget er at man ikke ser damerne ryge her, som de gør hjemme i Danmark. Dagene går med ture til New York, og ind i de store biografte, men det er jo mange timer at se på theater. Hjemme vilde vi sige at vi vilde gerne betale for at blive fri for alt det hø. Jeg har været i så mange forretninger men gennemgående har vi billigere tøj i Danmark. Aftenerne går med spadsereture på villavejene, et sted står der Jensen på døren, jeg havde stor lyst til at træde indenfor og sige "De er vel ikke hjemmefra".

En dag, 4.julidagen, Amerikas frihedsdag, var vi inde i byen hele dagen. Dagen forud havde vi været hos Andreas Petersens vældige flinke var de og var flinke til at forstå og tale dansk, vi var der til kaffe om aftenen - dagen efter ville de have at jeg skulle komme til kompagni, de vil have en samlet fest flere danske, men jeg kunne ikke svigte Pouls som vilde netop tage mig ud den dag, vi var inde og rigtig at se New York med de store bygninger, kolossale og store trafik alle vegne, men ikke en cykel, vi stod så i kø for at få billet til NY, s største theater, der stod en dame i nærheden som i dansk kaptajnsuniform, hun spurgte om jeg var dansk, hun havde været med i hele krigen som læge, hun var 6 år da de rejste fra Danmark hendes forældr, hun talte flydende dansk, og da hun hørte at jeg skulle over Chicago, gav hun sine forældres adresse, hvis jeg trængte til en hjælpende hånd. Ja gav mig deres telefonnummer, jo jo der er vel nok hjælpsomhed i Amerika. Ja storslået er ikke ordet der var i theatret, der var både film, klassisk musik, stor og fin balletkunst i det hele alt hvad der kan vises og høres for øjet og øret, sikke foyere der er, hvor man kan hvile og læse og rygesaloner. Toiletforholdene var imponerende alle vegne store tykke orientalske tæpper på gulvene og trapper og man kan sætte sig hvor man ønsker her ingen standsforskel i Amerika. Det var nyt alt men det var også storslået, jeg kunde have undt Hermansen i Marstal at se og høre det store orkester, nu er jeg spændt på den anden side af Amerika i Los Angles og Hollywood kan konkurrere. Bagefter var vi på et stort hotel at spise, men Danmark bærer trods alt prisen som nr.1. Amerikanerne kan ikke lave mad hvor flot de arrangerer, og gerne vil. Så gik vi hjem med færgen forbi frihedsgudinden med sin lysende fakkel og hele New York oplyst og alle lysene spejler sig i det store hav og alle de mange store udvandrerdampere og jeg må tilstå at det var en fin aften også theatret, de andre små biografte i Tottenville og New Jersey havde jeg jo kritiseret. Lørdag den 6. juli klokken 14 tog jeg fra New York efter 10 rare dage hos Poul og Else i Prinses Bay, så begyndte min tur gennem Amerika, man har nummer og vogne så man kan ikke gå fejl af dejlige store lænestole, som kan slås tilbage om natten, puder til at lægge hovedet på, min rejsekammerat var en dame fra

New York, en frue som skulde en 14 dages tur til Los Angeles, som vi sludrede, jeg fik hendes livsroman, nu glædede hun sig til at se hendes livsdrøm, at komme ud og se Hollywood, jeg synes hun var henrivende til hendes alder. Det er noget velgørende ved amerikanere, vi er jo som vi alle er i familie. Om morgenen klokken 8 nåede vi Chicago, turen igennem var som jeg kørte i Danmark, så stod jeg i ventesalen og kunde bare kalde i telefonen, og der vilde komme den danske herre eller dame og hjælpe mig, men nu havde jeg ikke store kufferter og slæbe på, så jeg gik til information og fik at vide fra hvilken perron og hvilken tid mit tog skulde gå, så havde jeg 2 timer, well, ud til en taxi, men den sloges de om, et tog var lige kommet ind fra New York, jeg gik til den der leder bilerne, well, jeg har en bekendt her, som jeg ikke har set i 24 år, et øjeblik efter sidder jeg i en taxi sammen med en dame og vi suser ud gennem Chicago, da den anden dame var sat af, fik jeg min første kompliment her i Amerika af en taxikører, han sagde, well, du er allright, du kan sendes over hele verden, som du kan klare dig. Sofie Kock troede hun så syner, da hun så mig, vi sludrede men hun kunne ikke huske det danske sprog, hun var mest imponeret at jeg havde fundet hende, nu havde hun boet så mange år i Amerika og havde aldrig været på banegården, så er det ikke for tidlig, sagde jeg. I en fart i tøjjet, ned at få en bil, og på banegården kan vi snakke over en kop kaffe. Sofie mente som det var i et eventyr, at der kom en og besøge hende for første gang i 24 år og snakke om dem alle derhjemme. Så ned i et tog, nu var der ikke reserveret plads, men jeg fik mig en god vinduesplads, her kom heller ingen negere for at hjælpe os til rette, her kom kun negere og råbte om blade og drinks, når de endda kunne byde os en god dansk sodavand. Så nu skulle jeg ud på prærielandet troede jeg, men der var først en vældig sø som vi kørte over, langs hele skrænten så man biler ved biler, folk sad og fiskede eller var i vandet, jeg ville nødig spise de fisk fra det vand. Langs hele turen var der 10-15 huse så var man også sikker på at det var en kirke, fra Chicago var der lange strækninger hvor der hist og her skimtedes et hus, men det var ladebygningerne der var de fremtrædende. Et sted kunne man se var en stor stationsby og der var fest, så langt øjet kunne se bil ved bil og folk festklædte og Amerikas Stars og Strikes overalt. Så når vi Iowa men hvor er her skønt, nu forstår jeg bedre at så mange danske har bosat sig her, her er store skove, søer og landsby ved landsby, man kan ikke se forskel på Danmark og turen herigennem Iowa, grøftekanterne er et helt flora, som hjemme med kløverblomster, skarnstude og meget andet, vi mangler fandens mælkebøtte dens frø er ikke kommet over dammen. Det bliver hurtigt mørkt her i Amerika og vi er som i Danmark meget forsinket, så da vi når City er klokken 10 og jeg kigger og kigger for det første kan jeg se det er landet for alle de store solhatte er her, men ingen perron vi springer højt oppefra ned på skinnerne, og går ind i en ventesal, her er ingen at hente den lille Petrine. Nå, var jeg kommet så langt og kunne klare mig, kunde jeg vel nok det sidste stykke. Efterhånden tømtes stationen og nogle enkelte cowboys stod og kiggede på det unikum der var ankommet. Så gik jeg til ham ved billethullet om der var langt. Jes 3 timers kørsel med bil, men han sagde, jeg skal nok hjælpe dem, så han fandt Hanses telefon og ringede op. Hans og familie havde været der fra klokken 1 middag, men nu var han kørt hjem med dem og kom om et øjeblik. Han anede ikke, jeg var der da han kom ind, han havde bestemt at ville sove på stationen om natten, hvis jeg kom klokken 1. Stor gensynsglæde efter 21 år, men vi kunne begge se, vi var bleven gamle i de mange år, og så suste vi i hans bil ud af Iowa og ind i Nebraska, her blev vi standset og måtte betale bropenge som i gamle dage. Bilerne røg som ildfluer forbi os, nu kan jeg se der er længere mellem gårdene, og nu drejede vi ind i Hanses eget lille rige. For første gang står jeg overfor min familie som jeg aldrig har set, en stor voksen søn, en lille gut på 6 år med sin faders brune øjne men ellers ligner sin mor men den lille er vel nok en lille Hans Møller, jeg kan se det er fuldstændig Hans som lille, lyst hår helt mørkebrune øjne og smilehuller, hvor vilde jeg ønske at far og mor havde fået lov til at være med. Så er der gået 8 dage her i Nebraska og jeg må fortælle om mine indtryk hernede på farmernes land, jeg mener jo at de slider, men jeg er jo kommet lige i høsten, jeg vil indrømme det er lettere end hjemme, maskinerne tager kornet op og tæsker det med det samme, så trykker de på en knap og kornet løber selv over i de store vogne, når vi så kommer ned til det store kornhus, har Hans et maskineri som ingen har her omkring, vognen tømmer sig selv ned i kælderen og så går alt kornet op på loftet, som man ser på muddermaskinene i havnen, her er mælkesmaskiner, vaske og omtrent et mejeri, da de ikke bruger mælken kun fløden bliver sendt til byen, hvad vi ikke bruger selv, kun synes jeg at de lever for godt herovre på farmen, man bliver for fede her. Manden der kører tæskemaskinen, har jeg meget vanskelig ved at forstå, mon det ikke er som jysk derhjemme. Hans er bleven amerikaner, hans 3 drenge er hans rigdom og deres daddy er deres alt, men man ser også at børn holder af at komme her, thi her er noget for drenge, 2 fine slanke rideheste, og de 2 store drenge rider som hele cowboys, jeg var kommet op på den store, men den kender ikke luntetrav, så jeg skal ikke nyde mere. Hans mener, at det er værre at jeg tør køre med Dallas i

bil, han er jo kun 15 år og har ikke kørekort. Herovre bruger de lidt anderledes end vi andre, her kommer folk og byder mig som fremmed velkommen til Amerika. Der har ikke været en dag, hvor der ikke har været fremmede biler i gården, det er tegn på at vi er velkommen og de vil gerne se os i flere dage. Vi er bedt ud lørdag aften og onsdag aften bruger man at køre ud til byen. Vi fik en overraskelse forleden dag rullede pludselig den store vogn herind og det var Peters kollega der kom for at se om jeg havde noget tøj og vilde have med hjem til LA, hvor vi sludrede for de kunne tale dansk. I lørdags aftes var vi en tur i Waine en stor by en 20 mil herfra aldrig nogensinde har jeg set så mange biler som det var og mennesker, forretningerne lukker først klokken 12 nat, vi var også en tur gennem byen, men der var ikke en sådan trafik. Nu er vi færdige med at tærsk her klokken 16, så er den værste travlhed ovre, men nu venter vi jo også fremmede den 23/4. Det går med middagsselskaber her i nabolaget, forleden var jeg bedt hos Claras søster for at se som de tærsker her som i Danmark, der var 18-20 farmere med deres heste og deres store høstvogne der var som en film der blev rullet op, så går der mere stille hos Hans og hans nabo, der har maskinerne. Forleden var jeg på en lang biltur, til en nerveklinik for min ryg, som ikke er god. Lægens mor er dansk, men han kunne ikke tale dansk, der var vel nok valfart dertil, han udtalte lægen, om jeg havde arbejdet hårdt, for min ryg var nerverne ødelagt 3 steder, det er nok fra jeg har løftet, jeg er i det mindste nødt til at komme en gang til. Nebraska ligner ellers meget Danmark, sådan havde jeg slet ikke tænkt mig det, der er blot lidt længere mellem gårdene. Alle farmernes huse er træhuse med veranda og altaner og store ladebygninger. Men hvor er her varmt nogle dage. En dag var det så varmt, at jeg slet ikke kunne gå henovre gårdspladsen, der var som jeg ikke kunne ånde, inde i husene er der ventileret, og afterne er herlige med så smukke solnedgange og køligt og dejligt ovenpå al den varme. Nebraska har ikke haft en så tør sommer siden 1936, men jeg forstår ikke landmændene kan tage det så roligt som de gør. Hjemmene her i Nebraska har måske det nok lidt mere moderne end i Danmark for alle går de ind i deres behagelige dagligstue og hygger sig om aftenen, kun synes jeg de mangler de mange små ting herude på farmene, der gør et hjem hyggeligt, billeder på væggene, er der mange hjemme der ikke engang vil have på deres pultrekamre, kunstforståelse skal de ikke have skyld for at de har. I morges den 22 tog vi af sted ved 9 tiden til Sioux City, det er jo en køretur på 3 timer, butikkerne er som i København store magasiner med elevatorer, sporvogne og enkelte cyklister, men de kører på fortovene i yderkanten, der er ikke plads på gaderne for biler. Mændene er ikke så velklædte som i New York men ses næsten alle i overals, damerne har heller ikke make up på. Jeg har den tro at mange spiser deres middagsretter i forretningerne for det er utroligt så overfyldt der er i hver eneste forretnings restauration, og det har de alle. Vi var væk fra 9 morgen til 6 aften, men Dorine her står alene, låse døre er et ukendt begreb og alle dyrene kan klare sig selv og aftenmalkningen foregår så lidt senere. Lige så roligt der er om aftenen ligeså uroligt er det om morgenen, når en 600 høns med mange haner overdøver hinanden, Vi tager os et bad om aftenen efter en sådan varme. Slanke sig er umulig her hos farmerne, til diner får de alt serveret på en gang, kød, kartofler, bønner, ærter, hvidkål, æblekage, kaffe, brød, mælk og smør. Peter kom lørdag den 27. og vi havde 5 dejlige dage sammen, og vi måtte køre de lange ture til læge for Peter med en dårlig hofte og mig med ryggen. En dag tog Hans og jeg og børnene til det store svømmebassin i Hartington, lørdag og onsdag aften tog vi til byen men ellers nyder børnene deres rideture og alle er vi filmet mange gange til Peters farvefilm med levende billeder. Afterne nød vi udenfor når der er lidt luft, men her trænger ellers så hårdt til regn, gid vi kunne få den inden vi i morgen drager af på vores tur, jeg har haft en dejlig tid her i Nebraska.. Den 1. august kørte vi tidlig om morgenen ud fra Hanses hjem, det var ikke varmt, men ellers har vi den store ventilator siddende på vinduet til at give frisk luft ind i bilen og indenfor i bilen, spiller radioen, det var slemt at rejse fra dem Nebraska, alle vilde vi gerne have nydt en tid mere sammen, nu kørte vi igennem de forskellige byer, overalt var havren næsten kommet af markerne, og så ser vi de store mejsmarker nogle enkelte kløvermarker, derimod savner vi rug, byg og roemarkerne, hvor vi kommer frem stirrer folk efter den store vogn og hvad mange ser efter er køleren på vinduet, det er nyt fra Californien. Så køre vi ind i et stykke Danmark. Vi når først farmen, hvor min mors gamle moster har været med til at opføre og hvor hun har henlevet en menneskealder. Her kom hun og hendes mand til i en prærieskonnert som de hedder disse prærievogne med sejldug over, de kom fra Illinois og man fortæller herude at der var intet da de kom, men de har været med til at anlægge byerne her og hvor kunne disse kæmpetræer ikke fortælle om det slid og slæb og savn og længsler, her er sikkert grædt mange tårer efter gamle Danmark og den gamle mor og søskende i Marstal, nu ser vi farmen som fordums og i mange år var det den smukkeste og bedste farm i amtet, nu ligger det som eventyrslet med sine altaner og verandaer inde i et vildnis, hvor man ikke kan arbejde sig igennem, ruderne er mange steder ude og bier og moskitoer har nu et fredfyldt sted der, hvor de

gamle møbler og det fine sølvtøj snart er forsvunden i stedet for hjemmet skulde stå som et minde om to der har banet og ryddet vej herude, hvor der engang var mark. Jeg har den glæde herovre at høre om, hvor elsket den gamle møster var, alle der kom og færdes i hjemmet. Videre frem og vi når ind i Elk Horn, vi standser og bliver læsket med is og pludselig kommer de frem i butikker og gader, det er muligt at det er rygtes at lille Pete fra LA, som de ikke har set i 20 år er kommen og overalt lyder det danske ”god dag” Pete, her taler alle dansk, kun lige de ganske unge kan ikke tale det men forstå det. Med det ruller vi videre op til Peters andet hjem her i Amerika, og hans kære kommer ud og tager sin dreng i favn, skønt hun selv har 4 børn, har både hun og hendes mand altid haft kærlighed til deres gamle dreng, og her kan vi vel nok mærke at vi er velkommen, der er som at komme hjem i Danmark så dansk er det og de har dog aldrig set Danmark. Her går det med selskabelighed og alt for meget god mad. Den første aften var det Antons Jensens fødselsdag, og for hver en bil der rykkede ind, tænkte jeg, hvad vil de dog gøre med alle de mennesker, vi var vel en 50 mennesker alle danske (næsten alle danske). Pludselig kom alle damerne i sving og de fremtryllede mad, lækkert smørrebrød, kaffe og kager, det så ud som stående soupe, men så begynder alle hererne at gå rundt om bordet hver tager sin rød eller hvid bakke, mad og kaffe eller drikkevarer og gå ind på sin plads med, det skulle man indføre i Danmark, det sparede megen ulidelighed. De følgende dage går med ture bl.a. ud til alle vennerne og børnene herfra som alle har farme her lige i nærheden, vi var også nede i byen i dejlige villaer, hvor mange nyder deres otium, fuldstændig er hjemmene her som hjemme i velhavende villaer. Jeg var rundt og besøge alle de gamle danske, der var så mange ærøboer, men hvor er de danske, og hvor lyser øjnene, når vi taler om det gamle land. Det jeg bemærkede på vores tur gennem Amerika, det var deres kirkegårde alle steder kun en sten så koldt og uhyggeligt, men kirkegården her i Elk Horn er så venlig og hyggelig med sine smukke velholdte grave, et sted læser vi at vedkommende er født på Strynø, et andet sted her hviler Petrine fra Fyn, det er næsten udelukkende danske der hviler her, men jeg kan ikke se de kunne hvile smukkere hjemme i Danmark, søndag morgen var jeg i kirke, hver anden søndag er gudstjenesten på engelsk, det var den også i dag. Jeg var ene og kom lidt tidlig, efterhånden som kirkegængerne kom, gik de rundt og gav os en hånd ude på trappen, præsten, og samtalen var vejr og vind, der var ingen af dem der anede, at her stod en og undrede sig over så lidt man følte sig fremmed her. Gudstjenesten kunde jeg også følge med hele ceremonien som den var i Marstal, og da vi sluttede med alt står i Guds faderhånd på engelsk gik jeg hjem fra den lille smukke kirke med et så smukt minde. Eftermiddagen var vi en større kreds samlet til picnic i en af døtrenes smukke have og her blev de filmet og fotograferet. Mandag den 5. august skulle vi været gået til Elk Horn, men om natten klokken 4 fik vi et slemt tordenvejr og regnskyl, som farmerne var meget glad for men det standsede vor tur, da vejen op til gården kun er ler, og så kunde traileren ikke køre så holdt vi hvil til 5 tiden, så startede vi fra vore prægtige værtsfolk med et på snarlig gensyn enten i Californien eller mig på eftervisit på vej hjem til Danmark. Vi kom til den nye place hvor Ole sad parat med en god suppe på deres pæne Cafe og selvfølgelig havde damen også besøgt Pete i LA, hun ejede cafeen og var vel kun i 30 – erne. Den aften vilde vi tidlig til ro, vi havde ikke været en aften i ordentlig tid i seng i staten Iowa, og næste morgen startede vi fra parken fra klokken 5 vi havde sat præstens lille gut stævne, han skulle op til en by i Minnesota, hvor vi passerede. Vi kunde mærke vi kom mere mod nord, her var ikke så fine marker som i Iowa, især inde i Minnesota var der mange steder sten overalt i markerne, det har jeg ikke set før. Jeg vil ikke nævne navne på alle byerne vi kom igennem, thi mange af dem skriver jeg ikke rigtig, og hvis der ikke er noget særligt at bemærke, går vi hurtigt igennem dem. Hvad jeg undre mig over er alle de mange hare og fasaner og egerne vi møder på vores vej. Her på dagen møder vort øje en stor sten omkranset af store graner og en inskription ”velkommen til staten Minnesota”. Her skal vi af og filmes til Petes biograf i hjemmet, min svigerinde favner stenen efter 20 års fraværelse., så passere vi mange byer, jeg må bemærke, at der var her at stenene var i markerne, ikke i staten Iowa. Man bliver forbavset over alle de mange søer og floder vi passere, men staten Minnesota er bekendt som de 1000 søers land. Så kommer vi til den største danske by i Minnesota Tylor, hvor er her pænt med haver udenfor, Masser af blomster, kirken vi var inde i lignede meget Frederiksberg kirke i København, Danebod Højskole med stor mindsten for pastor Knudsen, den er desværre lukket thi ungdommen i Amerika vil ikke lære dansk men engelsk, og nu i mange år har der ingen indvandring været. Hvor vi kommer frem og møder en trailer, hilser man med hornet og mange vender sig og skal se den store vogn på disse kanter, så ruller vi ind på min svigerindes barndomshjem, hvor vi føler at de i lange tider har glædet sig til dette besøg, hun har jo ikke været hjemme i 21 år. Overalt i byen hvor man bliver præsenteret, som lige kommen fra Danmark straks taler de det danske sprog også i forretningerne. Et sted vi var inde i et magasin, sagde chefen, ja, du kan tro at tankerne har gået hjem til jer i disse strenge år,

min fætter og kusine har haft en streng tid i Frøslev. Min svigerinde skulle ind og hilse på en dame, der have en broderiforretning, hvor min svigerinde har ekspederet i 4 år. Damen blev så glad for besøget, så hun resolut lukkede for forretningen klokken 13 om eftermiddagen, og vi gik på hotel og fik lunch. Vi var på kirkegården, den var som i Elk Horn i Iowa pyntet med blomster og overalt danske navne, en mægtig sten stod der kun "Sandager" jeg gætter på en ærøbo. Et stort minde var rejst over danskeren Kristian Østergård af venner af den danske kirke. Der stod: "Strør vi frøkorn hvor fremad vi går vil det blomstre en dag i vort spor", En anden sten stod der. "Han var sit nye hjemland en god borger sit gamle fædreland en god søn". Her går det også med visitter og hilsner, Alfreds min brors dreng nyder landlivet, lige nu ser jeg min bror køre sin bil ud for at tage en film af drengen, som får lov til at køre traktoren på marken og pløje. Han får slet ikke tid til at komme ned at fiske i den store sø herved huset, hvor vi også skulle bade men vejret er lidt køligt og vi har heller ikke tid. Lige nu kom bladet "Dannevirke", hvor jeg ser, at i Danmark har de haft en varm juli, det glæder mig. Her er de søde og flinke imod os her kan man mærke den danske gæstfrihed men de stammer også fra Danmark på både fædres og moders side, men nu fortæller man også, at når vi i morgen starter op gennem Minnesota, så er det forbi med alt hørende om Danmark til vi når LA, thi nu er det Amerika. Jeg glemte at fortælle, at en eftermiddag vi var på kaffevisit hos et gammelt dansk ægtepar, der blev jeg hentet af en marstallere til besøg klokken 7 hos Boye, og som vi sludrede og da vi skulle hjem til Elk Horn med mig, tog vi fejl af vejen, og kørte en 3 mil gal, så vi nåede først hjem med mig klokken 1 om natten, det har jeg måttet høre for. Vi kom alle ud og fiske, søen var så stor som Furesøen og børnene fangede hver 2 fisk som deres mor stegte til dem til aften. Og så næste morgen startede vi på turen op gennem Minnesota, landet var mange gange dårligere end Iowa, men der var ikke så langt mellem gårdene. På grund af børnelammelse i Minneapolis kunde vi ikke komme der og i Wisconsin, men så blev der sendt bud til min svigerindes familie om alle at mødes hos broderen i deres store villa i Dawson, og først rullede vi ind og rigtig var rundt og se os om hele lørdagen, og næste dag rullede bilerne ind,, min svigerindes bror som er i Wisconsin havde misforstået og var taget med kone og 3 børn den lange vej til Tylor, hvor de kom klokken 1 om natten og måtte op tidlig næste morgen, for at alle kunde mødes efter en 20 års adskillelse i Dawson. Herren og døtrene og jeg gik i kirke om formiddagen, jeg kunde godt følge med, den var jo lidt forskelligt fra den danske gudstjeneste, og jeg synes ikke om den skik for præsten går på stolen, at de lader en bakke gå ind mellem kirkegængerne, men der siges jo, at de får ingen anden støtte fra nationens side. Da vi kom hjem var de ankommet begge familier fra Tylor, Wisconsin og Minneapolis og vi havde en fornøjelig søndag sammen med min bror og vi blev filmet, og de alle sammen tog billeder, de har en stor græsplæne, hvor vi kunne være, jeg kunne ønske for min svigerinde at hendes bror i North Carolina og hendes søster havde været om aftenen da gæsterne kom hjem til barndomshjemmet var den yngste bror kommen, han var først rejst til Wisconsin, fordi han troede vi var der, så han blev hentet om natten, og vi blev en dag længere i Dawson, de boede ude i et dejligt villakvarter og jeg spadserede lange ture omkring klokken 4 startede vi gennem Minnesota og nu så vi lange strækninger med kun sten på markerne og byerne vi kom igennem var mindre byer, men de fleste byer har lærred spændt over gaderne, hvor der står velkommen. Den næste station hvor vi skulle sove var Webster med stort flot rådhus med frihedsgudinden. To kirker var vi inde at se, men hvor var de dystre og mørke og ingen albertavle kun et bord. Vi kørte næste dag gennem staten Syd Dakota til Aberdeen en meget stor by. Og nu går turen gennem præriens land, en masse steder lå der døde træer efter en hård vinter. Her kører vi lange, lange strækninger, hvor der ikke er et hus, der er også steder, hvor man ikke forstår, at de kan udholde at leve, men min bror siger, at her kan dyrkes (hvis tørken ikke kommer) lange strækninger med havre og har de held kan de tjene sig rige på et år. Mange steder ser vi skolebygninger med stalde ved siden af, hvor børnene kommer ridende, i skolepladsen er rutsjebane, karrusel o.l. Det er meget interessant med mindesmærkerne. Turisthoteller bygget af de sjældne sten, vilde heste og dådyr, går springende om, vejene snor sig mellem bjergene og toget løber nede i dalen, en lille biflod til hovedfloden løber derfra igennem den gylden dal så vi er ude i Nord Dakota her er kornet kun en fod højt. Broen vi kørte over var meget stor, men floden var også bred, og hvad har de mænd ikke døjet for hvem der er rejst et monument her sejlede de over i træstammer over floden og kæmpede med indianere om landet. Her er mere opdyrket land og mange steder dyrker de sukkerroer. I byen Mandain spiste vi middag på paladscafeen, min sidekammerat var en indianer og bagved 2 cowboys med deres store hatte og støvler og handsker i baglommen. Videre går turen gennem Motana staten, her er steder hvor kornet er fuldstændig afsveden i lange tider. Her blev vi fotograferet ved mindet for den mand der har dyrket landet op og selvglæden har også regeret den gang for han har sat en stor fond til at rejse et minde for sig selv, og han står på sokkelen,

stor og mægtig kan man se langt væk. Montanas veje er bjergveje op og ned og her regere så cowbojerne, vi så en hel del vilde heste, og som de cowboys kan ride, vi så også et sted, hvor de havde tændt et bål og der lå bundet en kalv som stemplet skulle brændes i, og mange dyr stod rundt om og ventede på mærket, thi fra nu af var de cowboyernes.

Vi så hvor skræmt de vilde heste var for traileren, herpå deres egne store vidder. Men blev også vidne til, hvor hurtigt det hele kan være forbi, lige ved vejkanten stod en bil og udenfor døren havde manden lagt sig med benene overkors da døden har indhentet ham, en mand på 40 år, men hans ansigt så så fredfyldt ud, som han lå der, to biler så vi standse og tage affære. Vi så bjergene som store blå silhuetter, en enkelt høg, ser vi slå ned, ellers er det mest krager. I byen Bildings var der stor fest, her er også mindesmærker mange steder hvor den hvide mand har kæmpet med indianerne, et sted har de udryddet en hel by af emigranter.

I Dakota var byen Bismarck en stor by med alle moderne trafikmidler og store boulevarder, der kørte vi langs med og over Missouri-floden der er meget frodigt, hvor dens delta. Så når vi Billings, hvor der er fest og marked, det vrimler med cowboys, vi har tid til at gå rundt og se os om, thi bilen skal smøres inden turen gennem Yellowstone. Vi suser først gennem staten Montana, der har de det amerikanske flag overalt på gaderne, der skal være fest for de hjemvendte soldater i byen Livingston. Der bliver jo ofret meget på vejene i Amerika, men vi var ude for en spænding den sidste dag førend Yellowstone, de var ved at lave en ny vej, så den var leret og det havde regnet om natten, den store bus til San Francisco var foran, og han gled og han svingede helt rundt, så det så ud som han skulle svinge ud over den store skrænt, og der kom vi lige bagefter og gled også med traileren, så min bror havde svært ved at svinge den i den rette kurs. Min bror var inden at de nåede Utah udefor et regnskyl så voldsomt at det væltede ned et skybrud og vandet fossede op om køleren men de fik da bilen rettet op, og da de kom op på bakken stod der 3 biler, der var gået i stock, som de siger her i Amerika, der stod også i avisen næste dag om det uvejr. Vi kom til en lille by Big Timper før end 40 mil før parken, der var en lille fiks station, vi spurgte om plads til traileren, vi kører ikke en ½ dag uden der er sådanne trailer camp, hvor vi kan sætte bilen, og så kan vi få et bad, ligeledes er der overalt i Amerika, hvor de der kører i deres bil kan få et værelse med seng og bad for natten. Da min bror skulle skrive i mandens fremmedbog viste det sig, at både mand og kone var danske fra Præstø, han havde bygget disse 10 feriehuse, og heroppe på toppen af et bjerg, hvor der var så smukt havde de det rart, men hvor var de glade for at høre om Danmark og vilde have mig ind og sludre efter badet, men vi var jo trætte og skulle køre tidlig næste morgen, det morsomme var at min bror og disse to mennesker havde fælles venner i LA. Så rullede vi ind til et af naturens største vidundere, i morgen begyndelsen stod bjergene som blå silhuetter, og nu kører vi 100 af mil gennem store bjerge af sten, hvor der ikke øjnes et hus, træ eller busk, nede i dalen løber Yellowstone floden og den følger vi på hele vejen, Inde på sletterne gik rådyr og dådyr fredeligt græssende ja, hvor er her smukt på mange af bjergene står der, at de er af en egen glasart, så forstår man bedre det spil af farver, når solen stråler på dem, og herinde i parken er der gran og fyr på alle bjergene. Vi skulle have traileren med en 40 mil ind i parken, vi skulle campere højt oppe i bjergene, så frakoble vi den og så fik vi fat i frokosten og så ind i bilen og så ud at se, for her vel nok noget at se, lange strækninger hvor der overalt sprang varme kilder, og det løb og kogte og sprang. Hele jorden så ud som den var undermineret, andre steder store vandfald og vandet fossede ned i dalen, et sted blev kaldt malerpotten, det var som tykt hvid maling der stod og kogte. Vejene snoede sig som slanger rundt om på bjergene, et øjeblik var vi 1000 fod oppe, for i næste minut at suse ned i dalen, vi mødte ikke en gående derinde, men rundt om i søer og floder sad folk og fiskede, og lystkuttere og motorbåde var der mange af i søen der var 7 mile lang, mange biler havde både og kanoer ovenpå. Da vi nåede den store geyser var den lige sprungen, den springer hver time og de store hoteller og forlystelser var lagt her, her var 1000 af biler og trailere fra hele Amerika, fra New York, Mexico og Florida, vi læser også i aviserne, at der aldrig har været en sådan tilstrømning til parken før. Den sprang på klokkeslæt, og det har den gjort i mange hundrede år, den springer så højt som et 2 etages hus, det så flot ud når vi spadserede op ad den, var det som kalk eller isbjerg vi gik på. Af dyrebestanden herinde er der elgdyr, hjorte og ulven sprang hen foran bilen og ind i fyrreskoven, langsom kom luntende en bjørn lige imod os, lidt efter nok en, den stod min bror ud og filmede for den gik lige hen og satte sig på bilens trinbræt, vi mødte særlig mange bjørne, et sted ville den ikke flytte sig, men da den fik stød af bilen sprang den ind skovens tykning. Da vi havde kørt parken rundt hele dagen, vi skulle alligevel køre i mange dage for at se det hele, suste vi op til vor trailer og der var vel nok samlet trailere, der var jo bestemte steder i parken, vi måtte være. Næsten udenfor hver brændte bål heroppe 8000 fods højde man må tænde bål og træ til at brænde er det nok af. En fin sommeraften heroppe er hverken fluer eller myg og alle

sidder og nyder bål og stilhed, jeg bryder mig ikke om radio eller gramfon men naturens stilhed, mange stegte og brasede over bålet, nogle vaskede storvask, her var vel en 50 trailere, man må bo her i 30 dage, for de 4 \$ det koster at komme ind i denne smukke og enestående tur vil jeg huske længe heroppe i bjergene, men vi skal i seng, for vi skal op køre klokken 5, vi kørte mange mil igennem skovene inden vi nåede ud af parken og alle de forskellige dyr vi så, de første 30 mil i Idaho gik op over bjergene, men nu får jeg ikke mere, det kvækker i mine ører, når man stiger opad. Nu når vi de store kartoffelmarker, thi Idaho leverer kartofler til store dele af Amerika her dyrkes også sukkerroer. Vi ser store bjerge ude i horisonten, som vi skal over, her i Idaho staten er de sent på den med høsten, men vi er jo også højere mod nord, her er anderledes godt land end i Montana, hvor vi kørte mange, mange mil hvor der kun var græs. Mange af de store byer vi kørte igennem havde nogle steder 3 kirker og store broer førte over floderne, skulde vi havde benzin standsede vi og var rundt at se os om ellers kører vi langsomt igennem. Den stærke varme forårsager at køleren løber varm og værre bliver det, da vi løber ind i staten Utah, her er varmen oppe på 102 fahrenheit men godt vi har en køler på vinduet. Før vi ruller ind i Utah så vi i Idaho den del der var reserveret indianerne, vi så en gammel mor med sine fletninger udenfor sin usle rønne og en gammel indianer der havde ondt ved at ride på sit gammel øg. Hvad vi bemærker i staten Utah er hele de store bjerge med skove opad skrænterne, vi kom igennem en af de største byer, store boulevarder og fine forretninger, lige udenfor var en hel by med byggeföreningshuse, men der kunne godt være lidt mere arkitektonisk skønhed. Vi så også de umådelige strækninger med flyvemaskiner, som Amerika nu ikke har brug for mere, vi har fart på, hvis vi kan nå Salt Lake City mormonernes hovedstad, hvis vi kan nå at komme ind i mormonernes tempel inden de lukker men det blev kun et kik ind i det allerhelligste for klokken var 5 og da lukkede de, så vi så bygningen og den flotte gård, men vi kunne ikke vente til næste dag klokken 2, så kunne vi være langt, men hvor var byen smuk, alle de store bygninger er der udenfor hver grønne plæne, og et væld af blomster, dejlige villabyer, hvor man ser folk gå udenfor med slanger og vande på vejen, de vil ikke have støv ind. I staten Nevadas ørken og bjerge er der varmt og alle øjeblikke er motoren løbet varm, men vi er også 1500 fod oppe og så ned igen, godt vi har vor køler og da vi nåede en gasstation og fik en kold drink og is, dem har vi besøgt trofast på vores tur, da viste termometret 110 i skyggen og alle øjeblikke ser vi bilerne standse og køleren er for varm. Vejene op ad bjergene er som en sort snegl der bugter sig, det er alle de mange biler, huse er der ikke her i ørkenen, vi kører mil efter mil uden en enkelt gasstation. Om aftenen inden vi skulle ind i ørkenen fik vi os et dejligt bad, og skulle op klokken 3 og køre, og da vi så kom op i det mørke, så havde vi flade dæk, det var vel nok en kedelig opdagelse, og da vi kørte op dagen gennem ørkenen lød der et knald, andet hjul på traileren, der var slid for min bror med den hjælp han havde i os. Men fine veje har de, men hvor har det været slemt at lave veje i disse stenklipper. Men hvor det mærkeligt at se folk sidde og sove i deres biler, et sted så vi en feltseng slået op og en lastbilchauffør liggende sove i sin sovepose. I Arizona så vi alle de røde bjerge, jorden er ildrød vi kørte igennem et lille dårligt stykke land, som indianerne også har fået overdraget, det synes jeg amerikanerne har gjort forkert, thi landet var fra første færd deres og så kommer den hvide mand og fordriver dem overalt nogle usle rønner mange gange kun brædder for vinduerne, og indenfor kan man se dem ligge og sove, men en indfødt kan ikke blive grå, thi hvor gamle de er så er de sorte. Vi kørte med fart for at nå Nevadas store by inden aften og få en god trailer plads inden mørket, og vi nåede det endda vi havde haft to uheld. Vi rullede ind i LV og fik en dejlig trailerplads og det var trailer ved trailer så langt øjet rækker, mange skulle igennem ørkenen. De var kommet som os. Så fik vi et hurtigt bad fik ørkenens varme og støv vasket af, og så gav Peter en fin middag på hotel, der har jo ikke været så lidt forskel på serveringen alle de mange steder gennem Amerika.. I mellemtiden var den elektriske vifte sat i gang i traileren, så det var jo dejligt koldt at komme i seng. Vi vækkes ved 2 tiden for at vi kan få den sidste del af ørkenen på morgenstunden, hvor vi skal igennem det er jo utroligt at køre i så mange dage og ikke se et levende væsen, kun biler ved biler suser forbi, det er jo endeløse strækninger. Men her i Nevadas hovedstad blev jeg nok forbavset over at se det liv her udfolder sig klokken 3 om natten, det er lørdag nat og Nevadastaten er den eneste i Amerika, hvor spillelidenskab er lovlig, vi kører så langsomt at vinduet står åbent og alle spillebulerne er overfyldte med herrer og damer. LV er Monte Carlo for omliggende stater og hvert andet hus er et spillehus, jeg så ind i et og så alle de ansigter nogle slappe som de havde opgivet håbet, andre lyste øjnene måske har de haft held, andre stod og stirrede, havde måske spændt de sidste dollar. Ude på landevejen finder vi bil på bil stående i vejkanterne, søvnen har overfaldet dem. Vi er atter i Nevadas bjerg og kaktusørken, hvor er der mange forskellige slags kaktus andet groede der ikke og ikke et dyr at se. Klokken 5 rullede vi ind i Californiens ørken vi kan se et sted når vi kører som hedder

”dødens dal”, hvor ingen mennesker må komme der er så varmt at lægge man et æg i sandet er det stegt med det samme. Herlige bilveje de er som et stuegulv og så kan 4 biler passere hinanden. Børnene jubler da de ser de store elektriske standere i ørkenen, så ved de det går mod LA, thi byen får strøm fra Nevada. Da vi når et vist sted i ørkenen en lille by skal vi toldefterses, men kun om vi har frugt, den kunne vi købe meget billig, men den må ikke føres ind, man er her i Californien bange for sygdomme i frugten, men OK, det varede ikke så længe med os. OK er det ord der bruges mest her i Amerika, som betyder alt i orden.. Jeg sad og tænkte på en familie i en by i Nevada, mand og kone og søn, de har nok fløjet til østen, og nu kørte de alle tre i hver en ny bil hjem til vesten, så har de tjent deres rejse og mere til, det skulle forbydes, man kan nemlig ikke få en ny bil her i vesten grundet krigen. Stadig gennem kaktusernes eldorado, her er de store kaktustræer, det er det eneste sted i Amerika, de gror og de er fredet, et sted gik lige 4 flyvemaskiner ned, et andet sted en brændende bil foran døren til et hus, nu er vi jo ude af ørknen. Så er her jo ikke så varmt mere.

Nu når vi St. Bernerdino her er skove oppe i bjergene, her tager man fra LA op om sommeren og svømmer og ligger i skovene, om vinteren tager de op og slæder og står på ski. Og nu ruller vi ind i byerne langs LA, nu er vi rigtig inde i palmernes land, jeg kan ikke andet bemærke de fine bilveje.

I snart 14 dage har jeg nu været her i min brors hjem, nu forstår jeg alle amerikaners ønske er en tur ud til Californien, her er vel nok et dejligt klima, aldrig for varmt aldrig for koldt, min bror bor her i villakvarteret i LA, min brors forretning er i selve byen Vermont, hovedgaden, desværre ser vi ikke min bror så meget i disse 14 dage, for han og andeleren er ene, de to andre har ferie, så det er ikke meget frihed for dem, dog fik vi en uge først, efter at have kørt 5000 mil og brugt en gasolin men det var også en tur vi vil huske alle dage, og det meget vi har set gennem Amerika. Vi ser netop i aviserne at der er 302 brande i skovene i Montana, heldigt at uvejret over Minnesota og brandene gik udenom os. Om torsdagen inden Peters ferie holdt op var vi en køretur langs med hele Stillehavet op en 130 mil til en lille by hvor Albertsen bor, det var smukt at køre langs Stillehavet, vi kørte forbi hvor mange af filmskuespillerne har deres sommervillaer op langs bjergene i strandkanten i sandet var der et vældigt liv og røre med store parasoller lå alle de brune kroppe der i sandet, der var ikke ret mange i vandet, fordi aviserne hver dag fraråder folk det grund af børnelammelse. Et sted var der et mægtig orkester der spillede nationalsangen, det skal de have amerikanerne, de kunne vel nok komme op stå ret. Vi mødte en af disse eneboer oppe fra bjergene, i sine sandaler med kun et lændeklæde, han har for en dag måtte ned til byboerne og gøre sine indkøb, inden han vandre tilbage til sit eneboerliv, hans skæg og lange hår fortæller om hans ensomhed. Dernede hvor Albertsen bor er der en stor kaserne, hvor Amerika eller Californien endnu har sine soldater, ellers er det som Fanø, hvor sandet fyger op om dørene, og til tider kan de slet ikke komme udenfor døren i dagevis, han var glad for en hilsen fra sit hjemland og sine søskende og efter 3 timers hvil går det atter tilbage til LA, jeg så et glimt her af en marstallers hjemmeliv efter 40 års udlændighed, han kan jo som gammel sømand klare sig selv og trænger ikke til kvindehånd, hvad hans egen properhed og hjemmet viste, men mon han ikke lidt ønskede sig hjem til alt det derhjemme, han mente at han vilde blive en fremmed der, jeg gad vide!

I min broders hjem er der hyggeligt og især når de danske sange lyder fra klaveret, børnene synger også dansk, sidst var de i Solvang på sommerlejr og der fik de opfrisket deres danske. De har også sunget i Pasadena ved en fest, hvor de var i danske nationaldragter, de har også sunget ved andre lejligheder, de viser glad hvert et stort billede af Jean Hersholdt, som han har skænket dem, fordi de har sunget for ham, hvor på han skriver dem en tak. I denne tid lyder fra grammofon og stemmer i huset : ”Jeg er en lille vogterdreng fra heden”. Her er dejlig have med liggestole under citrontræet med dejlige gule citroner, og disse herlige gyngende sofaer på både verandaer og i haven – en ting er bare kedelig her bliver så tidlig mørkt, det skumrer ikke men er mørkt med det samme her i Amerika.

Når vi sidder heroppe i haven har vi LA som liggende nede i en dal og bjergene i horisonten. Søndag den 1/9 var vi på en lang køretur rundt oppe i bjergene i Hollywood og Beverly Hills, der er meget smukt, alle de store rigmandsvillaer og stjernernes palæer og så snor vejene sig rundt deroppe så det er fuldstændig som man kører i rutsjebane, en vidunderlig udsigt er der deroppe fra ned over LA. Vi var i en sjælden park, den er endnu ikke fuldstændig, der er store udgravninger og hele jorden deromkring er store tjæresøer,, man kan se tjæren boble og koge her har man funden velbevarede skeletter af fortidens store dyr, masser af skeletter af bjørne, okser og elgdyr. Dyrene har arbejdet sig ud for at finde vand og resultatet er bleven at dyrene er sunken mere og mere i tjæren til rigtig bytte for tigreren, som har ligget og luret på dette øjeblik, der var også funden menneskekranier. Der var så mange skulpturer af alle disse forhistoriske dyr – museet inde i byen som har skeletterne har søgt at fremvise disse dyr, dem skal vi se en dag. Jeg var på min første visit i et af

disse rigmandshjem som var meget smukt her i Beverly Hills. Mandag aften var vi i haven hos min brors kollega, vi skulle have varme hunde. I haven var deres oven indrettet så der kunde steges og ristes, der blev dækket et stort bord i haven med franske kartofler, korn, grøntsager, pickles og så fik hver en gaffel og satte pølser på. Bagefter dessert og kaffe og så sad vi i en stille sommeraften og nød det og sang mange af vore danske sange og viser. Jeg kørte hjem med en ung amerikansk frue og var hos hende et par dage, det er jo rart, at jeg kan klare mig med det engelske, hun har selv sin bil, vi tog nogle ture, en dag tog vi til byen fra formiddagen, det er vel nok en storby sikken en trafik. Vi var i mange af de store magasiner, men gennemgående synes jeg at alt er så dyrt herover, vi var i nogle store porcelænsforretninger, det er nogle smukke borde, de kan pynte. Bagefter var vi til lunch; det er noget af det smukkeste og bedste, jeg har været ude for i Amerika, men det synes jo også som alle kender Clifton. Næste dag havde vi fest i gaden, min brors fødselsdag, bil efter bil rullede op og parkerede langs villaerne. Mange er danske som kommer her, ligesom det lille hjem inde i byen. Og så gik snakken på både engelsk og dansk, men man kunne mærke, at det ikke var første gang min svigerinde var værtinde for et større selskab og de kunde vel nok synge den ærøske skålsang så man kunne forstå det, og ved 12 tiden brød man op og havde haft en hyggelig dansk sammenkomst.

Jeg cykler ture og spadserer flere mil, man ser jo meget når man spadserer, jeg var inde at se en stor baptistkirke, nej må jeg så bede om Marstals hyggelige kirke. Lange ture rundt heromkring i LA, i dag var jeg en tur i Inglewood og så kirkegården i LA, den var virkelig pæn, skønt der kun må være en sten på hver grav, ingen beplantning, det må også være for at gøre det lettere at slå græsset derinde, mange steder ser man billedet af afdøde indsat i stenen. Søndag den 8. september var vi i kirke i den danske kirke i LA, der var dansk gudstjeneste hver anden søndag, kirken var fuldstændig som man kom ind i en kirke i Danmark og bagefter gik præsten ned til indgangen og trykkede hver enkelt i hånden som provsten gør i Bregninge på Ærø. Også mig bød han velkommen til Californien, nu har vi hørt de skulle komme. Det var jo som en gammel bekendt man traf, men min bror og præsten er også skolekammerater fra Des Moines i Iowa. Jeg tror mange kommer også for at snakke lidt dansk bagefter, for det er ligesom de skal sludre og kan ikke komme hjem. Om aftenen skulle vi så i den danske Hall og se Nøddebo Præstegård, vi kom tidlig for at få plads men det var salen allerede fuld og inden det begyndte var det overfyldt. Aldrig havde jeg tænkt mig, at der var så mange danske her i byen, og de fleste nikkede og hilste på hinanden. Men hvorfor sender Danmark en film som propaganda med så tynd en handling, den blev spillet godt af vore bedste skuespillere som Karen Caspersen, Rasmus Christiansen og Karin Nellesen, men præsten Johannes Mejer virkede som en teaterfigur i rollen, sådan er ingen gammel hyggelig præst, jeg har set J. Meyer spille ganske anderledes gode stykker. Man mener at slå på hjertets strenge med klokkeklang og slædeføre og sang om juletræet, mange er måske for et øjeblik sat hen i mindernes rige, men jeg hørte nogle sige: og det er vi kørt så langt for, og så spillede vore egne skuespillere det meget bedre sidste år herovre, andre syntes at prisen var for høj, der kunne de komme i teater, det største, i LA for de samme penge. Hvad der undre mig var lokalerne, jeg havde ventet mig en smuk sal, og så var det ganske som en kro ude på landet, værten var to damer, tante Frida og Sørine. Hvor vilde mangan en ærøbo der kom til Danmark fra LA og kom som gæst i ærøforeningens lokaler i håndværkerforeningen i KBH. sætte øjnene på stilke, han vilde sikkert føle sig som Jeppe på bjerget, ikke at jeg dermed vil forklejne amerikanerne, men da LA er så flot en by, og her er så mange danske, undskyld min forbavelse. Men hvad man møder hernede er sådan en tilfredshed i det hele, mange siger nok. Ja, får vi en god fortjeneste ad åre, så går vi en tur hjem. Jeg tænker på ude i ørkenen, hvor der ikke voksede et eneste træ, hørte jeg om en kineser, der havde en lille gasstation med et lille hus som egentlig var et skur, der levede denne kineser med kone og børn, så var der en der spurgte ham, hvorledes han kunde holde ud at leve her. Så svarede han: her kan man da sagtens være tilfreds hvor der kører så mange forbi, nej så skulle de prøve at komme til Kina.. En ting må jeg bemærke, de danske damer skulde se hvor få damer der egentlig ryger her i Amerika, selvfølgelig er der undtagelser, vores nabofrue ser man aldrig uden sin cigaret, og en ting de 1000 skod på gaderne her, der var til mangan gammel sømands pibe. I dag den 10. kørte Peter og jeg en 50. mil op over bjergene til San Pedro, der var en herlig udsigt over hele LA, vi kom forbi en stor mark, hvor amerikanerne har de hundrede af både, som de brugte til at gå i land med i Frankrig og Italien. I San Pedro var vi henne og se, hvor pastor Hermansen har boet, og har viet min bror og svigerinde, han havde sømandshjemmet der, pastor Hermansen er jo fra Sølvgade i Marstal. Vi var i parken, hvor var den smuk lige derud til Stillehavet, desværre æder havet år efter år store dele af parken.

San Pedro er LA-s havneby, og vi var ude og se, havnen med alle de store dampere måske de fleste tankbåde. Jeg så det engelske og svenske flag på et par kolossale dokker med de store krigsskibe i tørdokker, vi var en tur i lystbådehavnen, der havde min bror i nogle år sin lystkutter liggende, men nu ved hans sygdom måtte den ryge. Vi kørte ikke over bjergene hjem, men langs stillehavskysten og jeg synes den minder om en tur langs strandvejen, måske er de danske villaer af mere solid støbning, men sikken en forskel lige at komme ind i sydamerikanernes kvarter nærmest skure med træ for vinduer glassene var de fleste steder ude. Det er utrolig der er af oliebrønde i San Pedro, man skulle jo tro jorden blev så undermineret. I dag var min svigerinde og jeg en tur i Hollywood, vi skulle prøve at få en kjole, vi kom til et stort magasin, og da vi kom indenfor stod der et stort skilt hvorpå der stod: we are sorry ! , da jeg så spurgte om en kjole, og de hørte jeg var dansk, gik en af damerne hen og spurgte chefen om noget. Et øjeblik efter kom hun og sagde: fordi de er dansk kan de få 2 par silkestrømper, et lille bevis på, hvor højt danskerne står i Amerika.

Dagen derpå oprandt min fødselsdag, Anton Peters kollega kommer nok over og gratulerer. Det skulle jo være og blev også en overraskelse, da alle gæsterne ankom, der var 32 og jeg var vel nok forbavset alle sammen danske. Stuerne blev efterhånden et helt blomsterflor, jeg fik af mange der havde lagt sammen et sølvmedet armbånd, håndlavet rigtig amerikansk 3 dage der alle viste min tur og hele Californien., ja der var mange ting. Vi havde en dejlig aften, hvor kan de synge, de danske sange, men de har også deres sangbøger med mange af dem. Klokkerne 5 om eftermiddagen kom der en dame og herre og hentede mig, vi var oppe at stå i kø for et par nylonstrømper, men der stod et hundrede stykker, så inden turen kom til os, var der ingen. Søndag den 15/9 var vi et selskab på 75 danske til fest i en stor park i LA, en dame der fyldte 50 år gav middag. Vedkommende havde ringet til parkens bestyrelse og bestilt de 4 største lange borde og så kom først parkeringens ubehageligheder, i Danmark når vi skal på skovtur så er det gerne bare dog vejret vil holde, det har vi ikke noget med i Amerika, det er det bare nu at vi ikke skal gå for langt at parkere, amerikanerne kan ikke gå. Det var en morsom fest og som vi kender danskerne god mad går de ikke af vejen for, vores værtinde har haft en stor restauration i Hollywood, så der var vel nok dejlig mad. Parken var den smukkeste i Hollywood med sine grotter og sine palmelunde, og som vi nød det alt sammen til klokken 7 om aftenen, da vi kørte hjem gennem Hollywoods oplyste villaby og så LA med alle sine oplyste reklamer og skilte af lyshav så vældig. Mandag var jeg igen med den unge amerikanerinde en tur på strøget og inde at få mig en sommerkjole og vi gik på rullende trapper, men hvor er negerne i overtal overalt, jeg kan godt forstå at amerikaneren er foruroliget. Tirsdag morgen skulle vi starte tidlig, nu skulle vi på langfart op til Oakland, da vi kom ind var alle billetterne væk og jeg måtte tage aftentog. Vi stod i kø i flere timer , også der var negerne i overtal, og da vi kom ind i toget kneb det med plads, men til alt held var min sidekammerat en stilig svensker og han var som vi i Danmark- København berømmer svenskerne- ualmindelig opmærksom, vi blev præsenteret for hinanden og jeg tror – ja nu er jeg ikke beskeden – begge var glade for hinandens selskab. Men sikken nat havde jeg ikke haft min prægtige svensker, havde jeg nok været angst. Så snart de forskellige herrer og damer rigtig var sat til rette kom flaskerne frem, og som der blev drukken, foran os sad en negerkønhed, en ren Josefine Baker, og de forskellige sorte mænd af den yngre årgang var ved at gøre deres hoser grønne for den brune kønhed, men jeg vil indrømme at hun var smuk, skønt vi, da vi vågnede om morgenen allerede så hende sidde og make up, og som jeg sagde til svenskeren, det troede jeg ikke at negerne brugte. Overfor os sad et ungt par, de var nu hvide, men de overgik negerne i dårlig opførsel, efter de havde delt en flaske whisky. 4 unge damer som skulle på College spillede bridge, men da klokken var 11 blev alle lys slukket og vi skulle sove, men da klokken var 2 tog disse 4 unge damer en radio frem og den gik for fuld fart til klokken 3 mens mange soldater kom ind i vognen og sang til, jeg havde hørt at mange af passagererne bad om ro, men de fik det ikke. Så hviskede min svensker, jeg tror hvis de som dansk dame beder dem om det, så gør de det. Jeg gjorde det og de sagde, den danske dame vil sove, så sover vi. Klokkerne 6 blev der liv igen og min kavalier kom med morgenkaffen og friske wienerbrød, om aftenen havde han ladet servere en fin lunch, og nu først kunne vi rigtig se landskabet vi passerede, vi kørte forbi Susanne Bay, en bugt hvor Amerika har lagt alle sine skibe ind, for man er jo ikke sikker på Rusland, siger de her i Amerika, så de tør ikke hugge dem op. Negerne er jo det store problem herovre, vi kom igennem en stor by Stockton, eneste negre, de er kommen herind under krigen til arbejde, nu har de fået fodfæste, og nu kommer de aldrig godvillig herfra mere. Klokkerne 7 tog jeg afsked med min rejsekammerat, han skulle til Berkeley, han var vel nok begejstret for Californien. Så rullede vi ind på perronen og hvem kommer springende andre end fru Ragnhild og lille Jørgen, nu skulle vi have det rart. Her er vel nok dejligt, da taxien med hvem Jørgen, Ragnhild og mig gæsten holdt foran en stor dejlig villa, hvid 2 etages med store røde blomster udenfor

vinduerne og verandaen slynger alle mulige blomster sig. Inde i huset mærker vi jo straks og ser Ragnhilds hyggespredende måde, og jeg synes med det de allerede har fået samlet sig har de det rart, hvad bliver det ikke når alt deres smukke indbo kommer over, for amerikanerne kan ikke lave smukke møbler. Næste dag var vi til frokost hos Julius Rifbjergs, hun var meget sød datteren Grace altså filmskuespillerinden Ann Summers der var også den fru Hageman, der stod omtalt i sidste politik, som har gjort så meget for pakkerne til Danmark, hun var lige kommet fra 3 måneders tur i Danmark, men hun synes at alting var meget dyrt derover. Forleden aften var vi i friluftsteatret og hørte en opera og hørte Oaklands Symfoniorkester. Tænk at kunde sidde en sommeraften så mange tusinde uden overtøj. Det var et meget stort kor i dejlige dragter, det var en herlig aften, bagefter var vi oppe på bjerget og så byen Oakland med sine tusinde lys og alle springvandene, og vandfald deroppe i parken sprang med kulørte lys og reflekser. Søndag kørte vi fra formiddagen til Richmond. Færgen til San Rafael og blev færget over så kørte vi til Aldersly, det gamle danske aldersdomshjem, som Minor har været med til at oprette, vi kørte en tur op at vende foran indgangen, hvor jeg for første gang i Amerika så dannebrog sammen med old glory, en mindesten står der hvor der bemærkes, at vi er 7414 mil fra Danmark, jeg er senere lovet besøg der, af en af bestyrelsesmedlemmerne. Det var meget varmt den dag, vi kørte over Golden Gate 230 fod over vandet gennem Marine Coventy. Gennem Golden Gate Park ud til Stillehavet, hvor brændingen stod ind, og hvad der var af biler og mennesker, det kan ord ikke beskrive og alle nationer var repræsenteret. Vi var nede at dyppe fødderne, men lysten til at springe ud i bølgerne kom ikke, selvom brændingen stod ind, jeg må sige, at da jeg var på østkysten, ude at se NY-ernes fine badestrand Rockway Beach og nu Stillehavet ved Golden Gate Beach, så er alligevel Østersøens rene vand nr. 1, man får ikke lyst til en svømmetur her, men amerikanerne er vildt begejstret – ord kan ikke beskrive hvad der var af biler og mennesker, negerne som gennemgående er store, børn holdt til ovre ved Tivoli og Zoologisk have på den anden side af vejen til Stillehavet. Vi kørte igennem store dele af SF, Oakland og San Francisco er bygget på bjergene, derfor blev jordskælvet så voldsomt for mange år siden – 1907, thi husene ramlede sammen som korthus, når vi kører er vi et øjeblik nede i en dal, for i næste øjeblik at stå lige lodret med bilen. Vi kørte ned ved havnen, hvor vi så San Fransiskos gammel strand som er berømt i Amerika, vi var i Grotto, hvor vi var inde at spise og se kæmperejer blive kogt. Langs havnen med sine lys og jollehavnen og alle de store dokker med dampere med alle nationers flag og over verdens største bro 8 engelske mil hjem gennem negernes kvarter Stockton gennem Oakland. Dagene går så hurtigt her, vi har så meget at drøfte sammen, her er jo ikke kedelig, thi Ragnhild er jo blandt vi venner bekendt for sit vid og sit humør. Jeg hørte store Kaj buldre lidt over sine drenge, så siger Ragnhild: Hvor ville jeg ønske jeg havde mit klaver.

Vi tog med sporvognen til byen for at købe mig en hat, man forbavses også her, thi det er vel nok mange ting vi ikke kan få, men en ting synes jeg er rart herovre, man kan gå i alle forretninger og se og prøve uden der kommer nogen og presse os til at købe. Da vi havde spadseret os trætte i magasinerne, kendte Ragnhild et af de 1- ste. Klases restauranter og der var vi. Lydløst foregik det hele – musikken dæmpet, hele lokalet holdt i freds og lyseblå farver, om publikum var det virkelig pæne selskab, tør jeg ikke udtale mig om, men ved vores bord, bad der en dame om lov til at sidde, vi var enige om hun lignede en kanehest på en karrusel med alle sine lysende diamanter og store lyserøde roser i hatten og store dingeldangel i ørerne og påhængte øjenbryn og fine ting fik hun serveret mens hun kun nippede til det hele, der havde været til en hel polsk familie, da hun rejste sig, nu gik det kun i skraldespanden, Nå, jeg er vist ikke kommet herover for at kritisere. Nu er der gået en uge og jeg er blevet bedt med Julius Rifbjerg til en udstilling med underholdning han var formand for foreningen, det er købmandsforeningen. Amerikanerne kan ikke blive hjemme, hvis de på nogen måde ser en chance til at komme ud, underholdningen var glimrende, men udstillingen var middelmådig, en by som Marstal turde ikke kalde folk sammen og byde på så lidt, det indrømmede Rifbjerg også, bagefter blev der så trukket numre, hvor vores billet til indgangen var lodseddel, jeg blev lidt varm om ørerne, da der råbes mit nummer, og jeg måtte op og hente min gevinst og drog hjem med en stor pakke af alle de dejligste kolonialvarer til mine værtsfolk. Jeg ligger her i mit store dejlige værelse en meget varm sommeraften med alle vinduer oppe, her er jo hverken fluer eller myg, min forgænger her på værelset, magister Rifbjerg fra København, skrev i dag fra Chicago, at han glædede sig til at fortælle hjemme i Danmark om sin dejlige tid her i Oakland, det samme tror jeg at jeg kan sige. I Søndags var vi på en lang biltur, vi kørte om morgenen klokken 8, vi kørte gennem store bjergdistrikter, nu da regnen har begyndt at komme bliver der igen grønt på bjergene, der var en vældig trafik ud af byen af biler, vi kørte forbi det store universitet, vi kom der klokken 1 til Valborgs forhenværende hjem, der var nydeligt og gæstfrit, men hvor

var der varmt, enten vi så gik ud eller blev inde. Skønt det var marstallere begge to havde de ondt ved at huske det danske. Skønt vi kørte om morgenen og den var meget varm, sommetider var det som hedeølgerne steg op fra dalens sandede bund. Så kunne den røde tone fra solopgangen forsvinde og det rosenrøde skær på bjergtoppen kunde blegne og afsløre i den glødende middagshede et nøgent og grimt klippemasse, uvilkårlig forandres et syn sig når den kvælende varme kommer. Hos vore rare værtsfolk var der også meget varmt, men den elektriske vifte blev sat i gang, og da der så indfandt sig flere marstallerfremmed glemte man varmen. De to damer hjemmefra Skovgyden er falden rigtig til herude, og som de siger, vi er så glade og tilfredse, og hvad kan man så ønske sig mere. Vi havde næsten glemt vi skulle hjem, og vi skulle på kirkegården og se Valborgs grav, hendes mand fulgte os, en lang vej var det, og jeg synes det var så vedmodigt at tænke på Valborg, det gode lille menneske skulle ligge så ensom i et fremmed land, langt fra sine egne og fra barndomshjemmet. I går onsdag var vi en tur i San Francisco, da Kaj har fridag på grund af sømandsstrejken, og det kan nok være at byen var pyntet, der er i disse dage kongres for alle både unge og gamle soldater, alle unionens flage var hejst på hver gasstander byen igennem og flagalleer, og de store forretningsvinduer prøver at overgå hinanden med flagpynt og blomster. Spektakel og skrål og øredøvende larm, det kom ikke alene fra gaderne men fra de hundrede af flyvemaskiner og luftskibe som fløj i parade og opvisning. Hvis man hjemme i Danmark har en kongres ser man medlemmerne med et tegn i knaphullet, men herovre så man mange grå herrer i uniformen, i det mindste havde de alle deres lille soldaterhue på, og der var alle deres ordner og medaljer syet på. Det var næsten umuligt at komme frem eller finde en parkeringsplads, men til alt held skulle vi på konsulat, og der kan bilerne køre ned i kælderne, hvor der er stor garage. Elegante elevatorer, marmortrapper og store flotte venteværelser, vi gik op i skyskraberne i 14-15 etager, hvor vi havde ærinder, men kunde slet ikke som i Danmark mærke, at man steg eller sank, alle numre på etagerne stod oplyst med el for hver vi passerede. Vi var også en tur i chinatown, fuldstændig som vi var kommet til Kina, men det er også det sted i verden, hvor der er flest kinesere, Husene der var bygget, som de har dem i Kina, og alle lygterne er kinesiske, det er morsomt at se alle disse små kineserbørn. Vi endte i en gammel fin restaurant, det er store gamle villaer fra meget rige hjem, som vi kender fra bogen. borte med blæsten, der foregår i sydstatene, silketapeter på væggene, alt personalet er sorte mennesker, og det er de smukkeste kvinder i lange kjoler, forskellige farver og alle har de store ringe om armene og forneden på kjolen, og som kjolen nu er storblomstret gult har de gule roser i håret, det var meget interessant at se sådanne hjem, thi alt bohavet er som det var, det hedder Idas Plantage, maden var alle tre retter, som de bruger i syden stærkt krydret. Fredag den 4. oktober i San Francisco med Ragnhild og fru Rifbjerg, vi tog over med toget først i de store forretninger, så ind og at se til fru Hageman, men først var vi til lunch i en meget særlig forretning, skroget af en stor damper ragede ud over gaden, indenfor var alt fuldstændig som man var på en stor damper, skorstenen mægtig midt i lokalet med tovværk, kommandobro, personalet klædt som sømænd og lygter og redningsbåde og redningskranse, det er San Franciscos fineste fiskeriforretning, vi fik muslingesuppe, en ret som stegte rødspætter, kaffe og æbler. Da vi så kom kunde fru Hageman gå fra forretningen og gå med os til fest, først ser man film, så hører man mange timer operaer sunget af de bedste kunstnere blandt andet Figaro og Faust og medens vi skulle nyde det, så nyder amerikanerne deres bedste tegnefilm og der mener jeg, at det distrahere meget, at vi til fulde kan nyde musikken, der var optræden af et glimrende trekløver far, mor og datter på rulleskøjter, hans trækplaster når de er allermest i sving rundt at tage begge damer på sine skuldre medens han løber og de alle tre kan løbe på deres plads igen. Så var der en bugtaler der kunne agere 4 personer på engang. Et kor der sang på scenen med hele orkestret bagved en mægtig god klovn der spillede saxofon. Dog har jeg endnu ikke her på vestkysten, set eller hørt noget der kan tage prisen fra radio service i New York. Hvor var der overfyldt i det store theater, det er så enestående, det der bliver brugt her i San Francisco til fornøjelse m.m. Sommetider om aftenen kører vi en tur op ad bjergene for at se udsigten og jeg synes at de ture vil jeg altid kunne huske, nede ligger Oakland med San Francisco, havet, broerne med sine millioner af lys i alle farver, alle de store bygninger, det ligner jo et palads. Vi kører også en tur i biografen, en aften så vi et stykke, som foregik i bjergene i Arizona, hvor jeg kunde kende, hvor vi har kørt med traileren og set alle de vilde heste. Lørdag den 5. var vi til middag hos Rifbjergs, og havde en dejlig aften med sang og musik, da vi kørte hjem

var vi lige oplagt til en tur rundt om Oakland søen så ned gennem 12. gade til Broadway, igennem den

værste gade med hus ved hus er bar eller værtshus, dens navn kender jeg ikke, men jeg fik lov at gå med Kaj

lige ind og titte indenfor i en af barerne, hvad der sad af ungdom og hang på barstole og fik drink. Vi gik ind på en stille iskagebod, og så suste i køjen. Søndag den 6. tog vi en tur til en by der er kommet op under krigen, den var før på 20.000, nu er der en 80.000 mennesker, vi havde svært ved at finde dem jeg skulle være hos, Kathrine hjemmefra Hulegården, vi måtte på brand og politistationen først, spurgte vi folk der gik på gaden, det er typisk for amerikanerne, de ved intet og lægger intet mærke til. Det blev jeg så i 3 dage, de havde 2 små drenge, den ene skal jeg stå fadder til den 20. oktober. Hendes mand havde selv bygget de 2 huse med 6 lejligheder og selv monteret og selv møbleret dem, fuldt moderne. Men jeg synes ikke jeg kan andet end lægge mærke til at alle beboerne var mennesker der var skilte og gifte igen, der er jo en ren sygdom her i Amerika. Jeg gik tilbage til Oakland, for at vende her tilbage, jeg kom med en af de store busser, det var fuldmåne og inde i bilen blev alle lys slukket, og turen hjem gik langs kysten over Richmond, der var som bjergene var iklædt en sølvglans og Stillehavet var der ikke en krusning på vandet og så de millioner af huse op af bjergene, En aften var vi bedt til middag hos skibsfører Hansens søster, først om eftermiddagen til større lunch hos Rifbjergs hvor de damer var med som er i bestyrelsen for San Francisco danske club, de gives ikke noget tilbage for dameselskab i Danmark, hvad snakken angår, jeg tror nu, at det er en meget selskabelig club, måske i krigens tid har der været noget andet. Vi hørte om aftenen at Hansens søster havde haft alle sine tre drenge i armeen og at den tid strikkede Damkjær 80 trøjer til soldaterne, så hun har i hvert fald ikke ligget på den lade side. Hvad vi så og hørte om krigen, da en af de unge mænd havde været med i en mængde slag derude i østen og haft det hele på første hånd. Det viste sig også da han mange år efter kom hjem pludselig og vilde overraske besvime hans mor. Der så vi i det hjem en have så pragtfuld, et bevis for hvad virkelyst og snilde i forening kan fremskaffe – grotter, løvgange og stensætninger af sjældne store sten, slæbt hjem udefra i bilen på ture. Jeg skulle også hilse på skibsfører Hansens bror, som skulle være kommen til San Francisco, hans frue var kommet fra Portland, og så er han nok grundet på den store sømandsstrejke, dirigeret en anden, så ham får jeg næppe hilst på den lille Maren. Søndag den 15/10 var vi i kirke her i Oakland, hver stol var besat, kirken var smukt pyntet, og en ualmindelig frisk broderet alterdug dækkede alterbordet, der var et kor på 20 herrer og damer alle i mørkerøde gevandter, damerne med hvide kraver, de sang smukt. Præsten kom her som i alle danske kirker i Amerika ned og trykkede hver enkelt i hånden ved døren. Kirken er lidt større end Ommel kirke, alt var på engelsk. Vi spiste til middag

klokken 3 og klokken 4 kørte vi alle 5 en tur til San Francisco og var oppe i en af de største skyskrabere på et Hotel meget fint og kun bekendt for sine fine drinks, de servere ikke andet, en herlig drink, man siger det er æggeblommer og fløde det var en prægtig udsigt over Stillehavet og San Francisco. Den parkering glemmer jeg ikke så let, bilen stod næsten lodret og man næsten kravlede hertil hotellet, at der ikke sker flere ulykker i de stejle gader. Bagefter var vi i biografen i 3 timer og så nogle dejlige farvefilm, og et glimt fra Danmark fra København, klokken 9 kom vi ud til en af verdens største byer med alle sine reklamer og moderne lysreflekser, ind på en lille bar til en dejlig vaffel og kaffe og det var hovedgaden i San Francisco så det var trafik at se på, så hjem over verdens længste bro til Oakland, der er mere køligt om aftenen i San Francisco, det må være brisen fra Stillehavet. Hvor er det nogle flotte bygninger ved operahuset og de store hoteller.

Mandag morgen tog jeg toget til San Francisco, og der stod Kanstrup og ventede mig, vi var i de forskellige konsulater for at opnå tilladelse til at gå til Canada. Kanstrup gav her middag med vin i en moderne cafe "Domino", hvor man straks bemærkede 3 menneskestore billeder af de 3 store glimrende malerier alle oplyst med lys, betjeningen var her kinesisk. Vi var rigtig på strøget og handle, Kanstrup var med mig og købe sko, det var udmærket, og vi havde en dejlig dag. Tirsdag tog fru Rifbjerg og jeg ind i forretninger for at se opvisning, hvor vi fik en god lunch og gik i forretninger i Oakland. Tirsdag den 18/10 tog jeg klokken 8 om aftenen med bussen, der havde jeg rejseselskab med en dame fra Belgien, der var gift med en mexicaner, han var fuld af begejstring for København, hvor han har ligget med de amerikanske marinebåde, de var meget søde begge to, især den søde lyse skønhed så fri for al kosmetik. Det var mørkt denne gang sidst jeg tog turen var det måneskin. Nu kendte jeg telefonen, så var det ingen sag. Lørdagen var jeg en tur i butikker og så rigtig byen. Søndag morgen klokken 9 kørte vi hjemmefra, med en god ballast af dejlig mad, vi kørte 30 mil op til Petaluma, en stor dansk by med kirke, den var meget smuk både ind- og udvendig, der er en stor dansk menighed, præsten var fra Svendborg, han var udvandret for 54 år siden og havde aldrig været hjemme, han havde også været præst i dansk Vestindien. Jeg stod fadder til lille Bodil Jensen, hans mormor og hans farfar hed Bodil og herovre er det et drengenavn. Folk slog kreds om os, thi det var rygtes, at der var kommen en dame direkte fra Danmark for at stå fadder. Vi havde så vores middag hos nogle rare venner, hvor alt var klart efter gudstjenesten, præsten og fru var også inviteret, det var gamle sønderjyder der havde levet her i en 50 år, men hvor var det rørende som de talte om Danmark og talte rent dansk, de var fra Sydslesvig og var

flygtet under tyskernes strenge regime, man fik tårer i øjnene, når de talte om Dybbøl Mølle og det gamle land, flot havde de det ikke men det var det rette hjerterum. Jeg ser endnu den gamle mor og far stå så kærligt sammen og sige: Hils fra os derhjemme, hils og bring dem bud, bed dem aldrig glemme, os der rejste ud. Så lukkedes bildøren og vemodigt at mindes dette hjem, hvor de et langt liv har længtes efter Danmark og aldrig kom hjem, nu har de jo deres børn herovre og nu sker det aldrig. Det var en dejlig køretur en tid langs Stillehavet, vi så hvor det store byggeri af undervandsbåde er i gang endnu, vi kørte igennem sumpede enge, der var masser af fugle der lignede storke, ikke så store. I nærheden af Petaluma er der store hønsefarme på en 80000 høns mange ejes af danske. Vi så også russiske farme, det ser jo mærkeligt ud, nye farme bygget som i Rusland. Beboelse, svine og kostalde bygget sammen i en pærevælling, der må være hyggeligt at bo. Vi kom igennem hvor de store brande har været, hvert græsstrå var afsveden på markerne. Om natten ved 1 tiden blev jeg vækket ved en knitrende lyd, og jeg tænkte det må være kakerlakker der er kommet ind, og jeg skulle op at se om trådnettet for vinduerne var i stykker, da jeg rullede op var hele nabohuset i flammer, jeg røg ind og vækkede Kathrine og Mehlsen, de ringede efter brandvæsenet, men det var kaldt og et øjeblik efter var alle sprøjter i gang. Det var et rigtig flammehav og til slut var der kun de sodsværtede stilladser tilbage, taget var røget ned, det kaldte mange mennesker til, da det var hovedvejen til Benesia. Da den var slukket gik vi i seng, da vi havde sovet par timer blev vi vækket ved et øredøvende tuden, det var Levins bils horn i kælderen, der pludselig tog til at tude, jeg skal love for at vi blev vækket, og lejeren kom ned for at se, hvis bil det var. Vi har det så hyggeligt og 2 små drenge, lyshårede med blå øjne, rigtige nordboer kan nok holde os i ånde, men det forstår vi to marstallere ellers nok, vi drøfter det hjemlige dagen lang, den ene dag kom Mehlsen tidlig hjem og spiste og så ned i byen til slagter efter gamle marstallere, der ønskede at høre lidt om familien i Marstal, og en skulle have en hilsen med til en gammel mor i Marstal. Torsdag den 24/10 havde vi en rar festaften hos Kathrine og Mehlsen, da kom Ragnhild og Kaj og hentede mig, Kathrine havde arrangeret alt så festlig på dansk vis for at glæde og overraske os den sidste aften jeg var der, for da skulle jeg hjem til Oakland og klokken 1 rullede vi ind på Evans Avenue Lørdag var vi til te- komsammen hos den svenske dame, Ragnhilds nabo, så der var ingen der kunne oversætte for os, men det gik fint. Lørdag havde vi travlt til Kajs fødselsdag og der var som der altid har været rigtig feststemning nogle til forloren høre for det skal Ragnhild have hun er en mester til madlavning, bagefter kom

der mange til kaffe men husrum eller hjerterum mangler ikke. Klokkeren var mange inden den sidste bil rullede bort, men næste dag kunde vi sove det var søndag og da det var den sidste søndag var vi enige om at hygge os hjemme. Om aftenen tog vi alle til den største biograf og skulle se Cæsar og Cleo, vi havde ventet os så meget, da vi havde læst der var ofret 30 millioner på stykket, ja pragt var der nok af, men dermed er også alt sagt. Bagefter var der et rigtig cowboystykke, det var meget bedre. Næste dag tog Ragnhild og jeg til byen endnu engang og gik i butikker. Det er de fyldte sporvogne, man skulle ikke tro der var så mange biler, som der er. Tirsdag morgen tog jeg så afsked klokken 6, efter en herlig tid i Oakland, næsten 6 uger når vi undtager de 9 dage hos Kathrine. Ragnhild og Kaj håber på et gensyn til foråret, vi får at se, godt har jeg jo haft det, så helt uvillig er jeg jo ikke. Nå, så sidder jeg her på Southern Pacificstationen, vi er ikke mange fra begyndelsen, jeg fik en sludder med en ældre dame, hun var fra Oregon og hun var så hyggelig at snakke med, indtil et meget elegant negerpar kom ind udhalet efter sidste skrig, og da de havde chauffør med var den gamle ved at gå over gevind af galde, så da hun begyndte at bruge mund over "black people" tog jeg stille mit tøj og gik udenfor, det er jo derfor der er så megen uro herover, fordi den hvide mand mange gange ikke kan tage den sorte mands "kommen ovenpå" tilstand. Så kom toget og to negre tog sig af min bagage, så var jeg fri for den til jeg kom til LA. Vi skulle skifte i San Jose, hvor toget skulle komme fra San Francisco, og der var vel nok forskel, det er det fineste tog i hele Amerika, det er dagturen fra San Francisco til LA, som nattoget derfra jeg var med op, snart er en skandale med drikkeri og vilde orgier i kupeerne, var det vel nok det modsatte. Store flotte lyseblå lænestole med rene hvide stykker over hver, hvor hovedet hviler, vældige vinduer og jeg var så heldig at jeg købte min billet længe forud, den skal bestilles 8 dage forud, så billetmanden sagde, nu skal de få en fin vinduesplads. Der er radio, rejsefører i togene der fortæller os om alt det vi passerer på vor vej af sjældent skønt og historisk, før vi når det kommer højtaleren og fortæller det, vi så de gamle spanske klostre, hvor munkene levede og gik ud fra for at kristne indianerne. Vi kørte en lang strækning langs Stillehavet ikke en krusning eller et skumsprøjt, skibe var der heller ingen af, thi her jo stadig sømandsstrejke, og vi passerede, da vi kørte ud fra San Francisco, masser af oplagte skibe, der siges at der ligger 167 dampere i San Franciscos havn. Denne gang er det de øverste skippere, styrmænd og mestre der kæmper imod rederne og begge partier ser ud til at kunde holde hinanden stangen som man siger. Der var meget smukt i Santa Barbara, mange appelsinmarker og vinmarker, mange steder reklamerede de med friske

jordbær. Vi kørte lige ind med toget og holdt midt i byen så man rigtig kunde se det blomsterflor der udfoldede sig, og overalt er der udenfor hvert hus store smukke grønne plæner, her er nemlig i sidste uge kommet en del regn. Der er også en by vi kom igennem, hvor der næsten udelukkende er mexicaner, deres hjem bærer ikke præg af renhed for det meste er vinduerne ude og små sorte unger render halvnøgne rundt. Vi kom igennem en del opdyrket land, hvor vi kunde se det har været et slid at få den jord rensat, der var næsten udelukkende kinesere der, jeg så deres metodistkirke, men hvor virkede den uhyggelig grim og snavset. Nu kommer vi ned til filmselskabernes eldorado og deres store bygninger med al deres lys og reklamer i Hollywood, Beverly Hills og San Fernando og Glendale, hvor der er særlig mange stjerner der har deres palæer. Pludselig bliver der liv i folk og alle dem der har hængt det meste af dagen inde på baren eller inde i spisevognen, man må heller ikke ryge i togene, der er et særligt hvor de må, ellers inde på wc-rummene er der 6 polstrede stole i hvert fald i damernes, hvor de kan nippe for det er virkeligt sjældent at se dem ryge en cigaret helt ud. Negerne optræder nu og skal tage vores tøj frem børste frakke og hatte, om der er en chance for at få en lo cent på falderebet. Vi går nu op gennem den store tunnel og deroppe står hele ens familie klar til at tage imod og så ruller vi hjem til 4th Avenue til middagen. Mandagen den 31. er amerikanernes halloween, det er som i Danmark fastelavn, skolerne får børnene lov til at klæde sig om, vi var deroppe at se det mylder, når en 600 børn skal optræde i de mest fantastiske dragter lige fra araber til hawai-piger med kun et skørt af strå, ku klux klan men dødningshoved som maske, men sødest er de små i deres fantasifulde dragter og øjnene stråler når de opdager deres mor, hvor optoget passerer. Min lille nevø som var spansk grenaderdame – Fruen ved siden af havde siddet hele dagen og glædet sig ved at pynte hende, hun har selv ingen pige. Bagefter skal hun på scenen sammen med flere, der er lærer og lærerinder, der har lavet et stykke for at få penge ind til de fattige børn der bespises på skolen. Stykket skal være historisk og forestille i den tid at engelskmændene kom til Amerika. Vi ser den engelske skibsfører komme i land og amerikanerne vil prøve at fange ham, og midlet er den lille nevø som er klædt som den smukke pige, og han falder for hendes skønhed, men han vil vies til hende og præsten optræder og så jubler alle de hundrede af børn, bare lille nevø må kunde tåle det meget som hun altid bliver udtaget til. Så fredag den 1. skal vi med bussen til San Fernando, Peter kører os ned til byen, for at vi bedre kan få en sporvogn, der er et bevis for hvor stor LA er, fra vi kom i sporvogn og til vi stod ud af bussen, er der gået 2½ time, så dem der

gerne vil have, at jeg skal bringe en hilsen til venner, forstår bedre hvis det er umuligt for mig. Vi skulle til en damebridge og køre 4½ time for at få 3 timers samvær. Jeg skal senere op at være i San Fernando så derom senere. Vi kom lige ind i trængslen da alle statisterne kom fra filmen og skulle hjem til deres daglige, der var tykke grimme madammer, staute neger, små trippede kinesere. Tirsdag den 5. november var jeg med oppe at se, hvorledes de stemmer i Amerika, det foregår i en lille stue i et privathjem for nogle få gader og i valglokalet er der stillet 4 rum adskilt med tøj, de var også deroppe meget interesseret i hvorledes vi stemte i Danmark så dem oplyste jeg dem om. Bagefter kørte vi en længere tur ud i Culver City for at få et par ekstra batterier til min brors gasstation, da passerede vi Metro Goldwyns store bygninger, vi kiggede lige ind, med alle de store bygninger derinde er kun halve, når bare fronten er der, behøves der ikke mere. Der er gået mange dage men man hygger sig i familiens skød, i går den 13/1 oplevede jeg California regnvejr, ja ligeså i dag, det skyllede ned uafbrudt som et tordenregnskyl i Danmark, i morges var det så slemt for alle de biler, som står ude om natten, de kan ikke starte, så se alle damerne som selv kører ud i vejret og skyde på. Vi hørte også om at henne i San Bernandino var der faldet så meget sne, så bilerne sad fast. Her er en sådan motorlarm i luften, de er ude at søge efter den flyver, der er falden ned som man formoder, der var 11 passagerer, der er næsten ikke en dag, der ikke er flyveulykker. Søndag den 10/11 var vi til Mortensaften hos københavnerne i form af flæskesteg og rødkål, vi var så mange danske. Jeg tænkte på, at en af damerne sagde: "Fortæl os hvor det kan være at vi som dog har det så godt, har denne evige længsel efter Danmark". Jeg husker pastor Richards ord engang i Garnisons kirke. Der er vi mennesker en længsel, ligesom vi aldrig kan blive tilfreds, vi higer og higer. Dog tror jeg hvis mange dansker bare fik en tur hjem til det gamle land, så så de at der var også meget i deres nye land som det gamle land aldrig kunde give dem. Vi så en dejlig film fra parken, sammen med andre film inden vi brød op. I aften den 14/11 var jeg med Alfred oppe i skolen at høre deres orkester noget så smukt en 50 unge piger og drenge, og de magter store opgaver, der var 7 celloer og 14 violiner blandt andet. Salen var fuld og som ekstranummer optrådte det berømte negerkor på 12 medlemmer og sang spiritualsange deres berømte sange. Det unge orkester magtede store opgaver. Fredag den 22/11 var jeg bedt med Peters venner ud i Hollywood for at se "Sankte Claus" holde sit indtog, en juleparade, det er det mest storslåede jeg har været ude for. På vejen derud var det næsten umuligt for bilerne at komme frem, vi holdt på et hjørne for rødt lys og intet anende sad vi pludselig og var røget på gulvet, og

damen foran røg ind imod forskærmen og glasskårene klirrede, der var en dame der kom kørende ind i os, hendes lygter gik og hele forpartiet blev bøjet, hos os skete der det, at fru på forsædet kom til skade med munden og bilen fik lidt buler, men vi fortsatte ud og stillede os op på Hollywood Boulevard, der stod en million mennesker på vejen og ventede på at toget skulle passere. Processionen har ikke været i hele krigen, men ude var alt i gang. Hele filmverden var repræsenteret med artister og alt, flere af skuespillerne red på heste og forud kørte man og reklamerede, at nu kom de, og de fleste i roller, de havde gjort mest lykke i. Der var en 14 musikkorps med en 30-40 mennesker i hver i flotte uniformer, kun var der alt for mange heste, de fleste i ægte sølvseletøj og damer og herrer i sølvdragter, de flotteste var fra Santa Barbara, der var elefanter og kameler med både 1 og 2 pukler, der var danserinder alle i silketriko, en 50 damer red skoleridt og rulleskøjter og artisten der var så lang at han nåede til 2 sal, men han gik naturligvis på stylder. Der var også de bedste klovne fra filmverdenen, en af dem røg pludselig ud af skaren, røg over mod hvor vi stod, tog mig med begge hænder om kinden og sagde : ”mammi”, folk jubede. Kedelig at jeg ikke har set så mange amerikanske film, at jeg havde fornøjelse af at se stjernerne, men dem fra de sidste cowboyfilm kunde jeg kende. Det flotteste var San Diegos ridende politikorps i deres galauniform. Der var optoget en 2-3000 mennesker og tilsidst kom ”Sankte Claus” i en pragtfuld vogn til 25000\$, da jubede den store folkemængde. Byens borgmester og de øverste herrer for de forskellige råd var i pyntede vogne. Klokkeren 10 skulle vi finde vore parkeringspladser, og vi var venner i 3 vogne der sluttede af med fest i Hollywood til klokken 1 om natten. I dag har vi været en tur i butikker og set juleudstilling, grantræer har allerede begyndt at tabe deres nåle og det er kun den 25/11, hvad så om en måned. I går søndag havde vi marstalbesøg Albert Halmøe, han har været her i 40 år og er bleven amerikaner, mon kan finde sig i det lille Marstal, når han næste år går hjem. Da vi havde fået kaffen skulle Halmøe andre steder og vi kørte ham til byen. Vi skulle prøve, Peter har byttet sin bil, med en old mobil med en af herrerne henne på stationen, så vi skulle se om der var forskel. Forleden var vi kørende en tur i byen og da vi kom midt ind i trafikken på Clauson Avenue vilde vi igennem hvor der var god plads pludselig kom en Ford med bras kørende ind i os, med det resultat at vi måtte til værksted med bilen, men også denne gang slap vi godt fra det, jeg vil indrømme at her LA er snart ikke til at køre. Onsdag den 4. december tog jeg fra den store rutebilstation i byen med bussen til San Fernando og skulle så se at komme rigtig af, det var en meget lang køretur og de stod tæt i gangene, så jeg prøvede at

forespørge 2 damer om de vidste om der var langt endnu, de anede ikke hvor det var, men en flink kineser, min sidekammerat sagde. "I get out there", så var den reddet og jeg fandt min værtinde komme kørende og vilde hente mig. De bor så dejligt herude med bjergene til alle sider og vi ligger som nede i en dal alle blomster står i flor, her er meget smukt.

Næste morgen tog min brors ven på arbejde og så tog fru og jeg og bestilte billet indtil "Forest Lawn", der ligger et kvarter mellem Hollywood og Pasadena. Det er meget interessant i den store bygning findes det berømte billede "The last Supper", den sidste aften Vorherre havde med disciplene og overalt er der store mausoleum og urnehaller ja hele værelser hvor man kan have sin kiste stående frit. Store flotte skulpturer. Inde i parken er der 3 historiske kirker, med et mægtig flor af blomster og en masse kanariefugle i bur, som bliver taget ud når der er begravelse. I haven ved den ene kirke står en stor hvid kristusfigur kommen fra Danmark og lavet af Thorvaldsen. Så kørte vi hjem, og damen jeg var med tog mig med ind og se den største flyveplads her i Amerika, hvor vi så alle de store maskiner starte og lande, vi var også inde på fabrikkerne og kigge, Damen har selv i krigen arbejdet der, jeg så de største maskiner under arbejde, kolossale maskiner, men der er tale om at flyvepladsen skal flyttes, da man mener at der sker for mange ulykker herude med bjergene når de går op og ned, nu skal flyvepladsen herud ved os i Inglewood. Om aftenen klædte vi os om og skulle i theater i det store Hollywood "Gromans Chinese", i hallen har alle stjernerne deres navne og hænder og fødder i cement, Harald Løyd har sine briller, alt er i kinesisks stil og meget elegant men endnu bærer "Radio City" i New York prisen som nr. 1. Bagefter var vi en tur ned gennem Hollywood Boulevard, hvis man i Danmark så det lyshav og den strålende parade af elektriske juletræer. Bilerne kan kun lugte sig frem. Næste morgen kom tågen og så blev vi hjemme og hyggede os og fik en bridge. Da min ferie der var forbi var jeg med til det fineste bal i LA hos de danske i "Breakfast Club", da vi kom der var der overfyldt i salen, lange borde med lækkert dansk smørrebrød og flødeskumskager, der gik en stadig strøm forbi og fik deres tallerkner fulde. I en bod stod Knudsen og hans gode ven Jean Hersholdt, gik rundt og smilte og bakkede på sin pibe, medens deres fruer sled med arbejdet. Optrædende var vores bysbarn "Binko" også i skolen kaldet "Mulatten" fordi han var så brun, præsten i den danske kirke fortalte at festen var for at række gamle danske en hjælpende hånd. Binko sang "Dejlig er den himmelblå" og "Et barn er født i Bethelehem", hans frue sang "Højt fra træets grønne top, "Sikken voldsom trængsel og alarm", han havde en vældig

mimik, to andre , en lille og en ung pige sang engelske, så takkede fru Knudsen og så tog dansen sin begyndelse. Jeg blev så præsenteret for fru Dagmar Viggers, tænk hvor er hun i fuld vigør, og har skreven i så mange år til Politikken, hun er 80 år i næste måned, hun bad mig besøge sig, og min brors arbejdskammerat tager mig nok derud. Hun syntes jeg skulde hilse på professor Vestergård, men da jeg aldrig har hilst på ham derhjemme var der ingen grund dertil. Men det var så morsomt under en af dansene kom jeg til at sidde ved en dame, som fru Viggers havde præsenteret mig for, nu præsenterede hun mig for en dame flyttet ud fra Cleveland, hun sagde: Er de fra Marstal, kender de så familien Albertsen og Hansen og det gjorde jeg jo og Mrs. Due. ”Ja, sagde jeg, jeg er netop inviteret til nytårsfest nytårsaften hos mrs. Due, har netop fået i dag en morsom indbydelse. Den anden dame, der var hendes familie der ringede til min bror i Nebraska og gerne vilde hilse på mig. Er verden så ikke lille?

Vi sluttede med en 2 timers dans så var klokken 12, og jeg tog afsked med mine værtsfolk, nu skulle jeg med andre danske af mine venner der boede i nærheden af 4th. avenue. Det tog tid at køre igennem Hollywood, man kunne kun lugte sig frem, så vores herre kørte ind til en af de berømte Driving restaurant. Hvor der blev serveret i bilen og vi fik os en fin forfriskning, som vi sad og nød i bilen til musik, først klokken 2 nåede vi hjem her, hvor alle sov trygt. Næste morgen kørte vi til kirke, hvor præsten pastor Forstrup netop sagde til menigheden at han tog sin afsked. I sommer vilde han en tur til Danmark, hvor han har studeret bagefter skal han være lærer på Grand View College , hvor han og min bror gik på skole et år. Et par dage efter var jeg med til menighedsrådsmøde, hvor der skulle opstilles en kandidatliste til embedet, de fleste var for at få en præst, der også kunne dansk, sådan at de kunne bibeholde en dansk og engelsk gudstjeneste hver søndag. Man fik en bitter fornemmelse i munden ved at høre en dansk mand stå op og sige at man kunne godt stryge det danske, for han fik altid mere ud af sin kirkegang, når den var på engelsk, godt at han ikke havde flertallet på sin side. Lørdag den 21. december var vi til juletræ og til bal i den danske hal, det var vel nok morsomt at se så mange danske og som det summede med dansk. Det var ellers som et rigtig juletræ i skipperforeningen, men hvor var det smukt at høre, som de kunde synge de danske julesalmer, især de ældre, der er ingen der står og generer sig som hjemme i Danmark. Jeg hilste på mange danske, der var en der var kommet fra Kragnæs, og jeg var den første i de 20 år der kunde tale med ham om dem alle derhjemme, nu i sommer går han en tur hjem med kone og børn. Vi har jo vældig juletravlhed, træet blev tændt den 18.

herovre begynder de tidlig og rundt omkring er der kulørte pærer i træer og på verandaer, vi har også den store markise på verandaen betrængt med lamper. Vi har bagt kager, klejner og æbleskiver og anden er gjort i stand, lillejuleaften var der dansk julesang i radioen, den berømte Victor Borge fik børnene til at synge: Det kimer nu til julefest. Juleaften sang Laurits Melchior: "Dejlig er jorden" og en julesalme. Desværre oprandt juleaftensdag ikke med californiavejr, men med øsende regnvejr og vi var kede af det for vi tænkte at så kom vores gæst Albertsen ikke den lange vej. Den 22/12 var vi i byen hele dagen inde for at se juleudstilling og købe de sidste julegaver men sikken trængsel, trafik og en summen af mennesker, det var næsten umuligt at komme med sporvognen hjem. Lys, lys og atter lys og så Sankte Claus er det dominerende overalt, den aften var vi ude at købe et juletræ var vi ude at købe et juletræ og fik et dejligt stort et. Nå så oprandt juleaften, langt spisestuebord med juleløbere, lys og danske flage trukken i snor rundt om løberen, midt på bordet kæmpehøjen med nisser og klokke, både den hvide og den røde julestjerne i store vaser og servietter med det danske flag, flere af pærerne i lampetterne var Sankte Claus. Min brors medejer med familie var indbudt, de andre på stationen var også indbudt men skulle andre steder, min brors ven i Hollywood kom, og kalkun og fromage- Risengrød forud med mandelgaven var delikat, damerne fik køkkenet i orden og der blev sunget og spillet julesalmer, danske mest med horn og klaver. Julegaverne blev fordelt og kaffe og skiver kom frem og så havde vi danske haft en gammeldags juleaften og udenfor hørte vi ambulancerne tude hele natten. 26 mennesker blev dræbt den nat og over 100 automobilulykker, det er jo en skamlet synes jeg at den aften er der flest ulykker, thi da bruger de her at drikke og skåle en merry Christmas med og til hinanden på alle arbejdspladser og butikkerne har så travlt. Hvorledes de så pludselig kan julemorgen begynde at fejre jul forstår jeg ikke. Vi var til dansk julegudstjeneste klokken 11 og bagefter hos medejer til kalkun og deres julefest. Min bror tog sig en ferie i julen til den 2. januar, da han kunne få en mand til at tage sin plads på stationen. 3. juledag blev jeg inviteret med mrs. Baach og Niese, de kom med bil og chauffør og hentede mig klokken 12, først kørte vi tur ned gennem byen og så til den fornemme "Jonathan Club", hvor de herrer millionærer byder deres gæster. Mr. Baach modtog os i en meget elegant sal eller salon velkommen ved en "Alexander" gudedrik. Så kom tjenerne og meldte, at der var serveret, vi gik ind i en fornem spisesal, hvor vi fik suppe –ungt lam- plumbudding og kaffe og likør. Efter hyggeligt samvær trak mr. Baach sig tilbage til sine værelser og sit arbejde, og chaufføren kørte os tre til en smuk park i Hollywood og over at se hjemmet,

hvor vi fik severet kaffe og æbleskiver. Derfra kørte vi ned gennem Pasadena til Altadena, som er berømt for sine 1 mil lange juletræsgang med kulørte lamper, det var meget smukt, man kunde kun lugte sig frem så mange biler var der. Efter den lange køretur blev jeg kørt til 4. Avenue der var middagsselskab og Albertsen var også kommen, vi havde en hyggelig sammenkomst. Næste dag startede vi alle med Albertsen, vi var bedt til gåsesteg og julefest i San Fernando, der var som i Danmark alt for megen god mad, og vi sang alle julesalmerne og fik juletræet tændt og fik os en bridge til det gik hjem til 4. Avenue. Næste morgen bagte vi æbleskiver, at Albertsen kunde få med hjem, da han nu vilde tænke på at komme hjem. Og så gjorde vi os klar til at tage ud for første gang, vi havde hørt at en marstallere var på et stort hjem for stakkels mennesker som ikke har penge og er syge og ikke kan klare sig. Hvor var det godt vi kom og hvor blev han dog glad, tænk, sagde han er det virkelig hjemme fra Marstal, nu har jeg ligget her i 12 år, han var kun 54 år men både lun og benene var lamme, og han kunde ikke røre sig. Bare det ikke var så langt at køre, så vilde jeg ud endnu engang, men nu vil min bror besøge ham, de mener da ikke at jeg skal have æbleskiver som vi fik til jul som barn og danske julekager, sagde han. Hvor vilde jeg ønske, der var marstallere i denne by der kunne besøge ham og lyse op i hans triste tilværelse.

Da vi havde snakket en god time, kunde vi se han var træt og hans gamle ven en italiener havde været henne et par gange og set, hvor kunde det dog være at hans unge ven eller yngre ven var så optaget, at han ikke skulle i solen som pludselig ud i solen som var kommet frem i dag, men rullestolen stod stadig stille. Jeg kan ikke andet end sidde og undres over, hvor er livet mærkeligt. Stille og bevæget gik vi ud til livet og solen, og kan kun takke for, at vi er raske. Vi kørte så en tur ned til Long Beach, det var en lang køretur, og Stillehavet lå der med en solglans over vandet. Det syntes knapt så blå som i sommer, men der var mange mennesker som sad rundt på bænke eller lå i sandet og legede med måger og duer. Vi gik en tur ind gennem en slags dyrehavsbakke, hvad der var af gøgl og bras, for at trække penge fra folk. Udenfor et telt stod en mand og vilde slå penge på stakkels mennesker, han fremviste en kvinde på 63 år der ikke der ikke var større end et lille 5 års barn i alt hun havde været i de vildes fangenskab i urskoven i sydamerika, ligeså en mærkelig mand fra urskovene, ja man oplever meget mærkeligt. Så nu er vi hjemme ved 6 tiden og jeg nyder mine julebreve, 41 fra Danmark mest flyverbreve, min bror spiller sine danske plader.

Så skal i høre om min fine tur hos mrs. Due, vi var der i sommer en søndag alle sammen kom klokken 2 til en dejlig kalkun festlig dækket bord med flage og vin og dessert, så hyggede vi os i haven og blev fotograferet ind og spillede og sang, mrs Eckmeyer spillede og hendes mand sang, dernæst skulle vi indspille en plade til juleaften i Danmark, vi talte alle til familierne Hermansen og Madsen og sang glade jul.

Nytårsaften skulle min bror køre mig til en familie, som skulle tage mig til mrs. Due til et rigtig nytårsgilde, der var kommen indbydelse i form af små klokker og dragten til festen skulle være gala, så jeg mødte i min lange fløjskjole. Vi var 12 de fleste danske men af hensyn til dem der ikke kunne dansk foregik samtalen på engelsk. Efterhånden rullede bilerne op, og der mødte os et festklædt hus rigtig nytårsfest, først en drink, så spillede vi det nye spil som er en slags poker, jeg vandt og fik hovedpræmien, så fik vi knas og så til et dejligt frokostbord med alle de danske herligheder, rullepølse, ost, leverpostej, bøv og kartoffelsalat og da klokken var 12 sang vi amerikans "Happy New Year" og skålede, og så gik vi over stregen til det nye år. I dagligstuen nød vi musik og sang og klokken 1 brød vi op, så klokken var 2 da vi nåede 4. avenue. Der var ikke mange timer at sove for klokken 6 om morgenen, ville min brors venner fra Dakota komme og tage mig med til Pasadena, jeg skulle se verdens største parade, og da vi kørte så tidlig var der en strøm af biler, mange sad og havde siddet hele natten fra klokken 2 for at få de bedste pladser, man sad næsten alle med stole og tæpper, over 1 million var opstillet, den herre jeg kørte med var heldigvis lovet parkering hos venner, de boede ved siden af hvor paraden skulle være, for det er altid det der er værst .

Vi stod fra klokken 8 til klokken 10, men det var ærlig anstrengelserne værd, som altid var jeg heldig og fik plads i anden række, en herre var endda så venlig at tilbyde sin stol. Intet under at det bliver omtalt over hele verden, hvor var det storslået, først kom ridende de øverste herre fra og med, alle unionens flage, de danske også, så et stort orkester, der var anfører, og så kom glidende det pragtfulde skue, som ikke kan beskrives, men skal ses, millioner af dollar, har den parade kostet, toget var 5 mil lang, og alene. Vognen med dronningen og alle sine hofdamer, de var elegante med alle deres juveler, der siges at dronningen stammede fra Danmark, til tider var optoget ved at tage pipet fra os. Når man så Hollands vogn med sine millioner af tulipaner så rette som lys vindmøller små hollandske børn. "Pearl Harbour" var et stort fyrtårn. Krigsskibe. 3 store flyvemaskiner hang ud fra fyrtårnet – der var på flaget 3 skibe, en fragtbåd, et passagerskib og et krigsskib, alt i roser. På næsten alle flag var der i elegante "næsten ingenting" dragter smukke piger, jeg

forstår ikke at de ikke frøs. 2 store luftskibe gik lige ned over boulevarden og reklamerede at nu kom toget, vi så folk sidde i kupeerne deroppe, derefter kom en række flyvemaskiner. Dansende damer, ridende cowboys, hundrede af musikere i store elegante korps og ridende herrer og damer i flotte sølvpyntede heste. Amerikanernes yngling indenfor filmen var enten ridende eller de var med siddende i optoget. I optoget så vi blandt andet påskemorgen med graven tom, julenat med vismænd fra østerland, ja, jeg medbringer bogen, for man kan ikke huske det hele. Men den enestående blomsterpragt er blomster fra hele Amerika der er bestilt år for år, og allerede nu begynder de at bygge næste års optog på flade biler. Men som sagt det skal ses. Klokken 12 var det forbi, så havde vi stået fra klokken 8, nu kom besværet at komme med bilerne ud af det bilhav, de fleste skal bagefter til fodboldkampen, men vi skulle til Rosco en 20 mil forbi Hollywood til andesteg, og vi havde den oplevelse, at da vi havde kørt omkring 1 time var vi kommen lige ind i Pasadena igen, og vi kunne kun bugte os frem. Hos vore værtsfolk var der atter andre bilister, som skulle tage mig hjem. Efter en dags hvile blev jeg af hr. og fru Ross indbudt til at komme med dem en tur ned til stillehavskysten til deres store sommer villa "Ærø" nede på øen "Balboa Island" og frk. Hansen skulle der nyde en millionærtilværelse. Klokken 9 fredag morgen holdt bilen for døren og vi startede ud af LA, vi var først nede at se Ross store fabrik, de har filialer overalt i Amerika, men en vældig historie var det, her ser man et bevis for, hvad 2 menneskers energiske kamp kan føre til,, disse 2 dansker høster nu frugten af en menneskealders slid, vi var en rundtur igennem det hele, ført af chefen selv. Så suste vognen ud af porten og så ned langs stillehavskysten, for Long Beach, Huntington Beach ned og hen over broen til "Balboa Island" en dejlig ø, hvor "Ærø" ligger lige ned til vandet op til døren, kun adskilt ved en cementkant, en masse store soveværelser, 3 badeværelser ja alle disse verdens bekvemmeligheder, og vi var straks i sommertøjet ud og ligge i solen, bade turde jeg ikke, og i tankerne ser jeg dem hjemme fyre og ordne kakkelovnen. Om aftenen er der lidt køligt her ved kysten, så vi tænder pejsen, og hygger os, og drøfter de mange års fraværelse fra Ærøskøbing og Marstal. Næste morgen er det en hel svir at vågne og se det liv udenfor vinduerne af robåde, motor- og lystbåde, så med vores vært en tur ud på en stor flot motorbåd, hans egne både er i land til eftersyn, men robåden bliver rørt. Da vi havde spist vores breakfast, kørte vi 3 damer en tur længere ned langs Stillehavet, forbi mange store elegante villaer tilhørende skuespillere, vi kom ned til "Laguna Beach", en badeby, med en mængde små forretninger, næsten alle med mexicanske souvenirs, vi var inde i de fleste

og bagefter i en mexicansk cafe til frokost, inden vi startede for hjemturen til øen. Næste morgen kørte vor vært os en tur omkring på øen "Lido Island", begge disse øer er hver fodsbred optaget af store elegante villaer, vi var en tur helt ude på molen, hvor alle sejlerne i dag søndag pilede ud og ind af havnehullet. Så tog vi en tur med færgen fra Lido Island til Balboa Island i bilen, og derfra kørte vi over broen og op i landet til Costa Mesa, hvor vi skulle hente kyllinger til middagen. Op ad dagen ankom børnene som også elsker denne plet, som var solgt i lo år, men nu er købt tilbage igen. Klokkerne 7 om aftenen begyndte vi på hjemturen, men det blev den værste biltur, jeg endnu har været ude for, da vi var kommet en mil kom tågen, uha, uha, den var så tyk, så vi ikke kunde se den hvide streg nede på kørebanen uden de stod og holdt, mens vi kørte, som vi går, to holdt øje om vi var lige ved grøften, vi kunne ikke engang se lygterne på bilerne foran os, og ved hvert hjørne stod der folk og råbte information for at oplyse folk hvor de var. Til slut så vi, at vi passerede en oplyst cafe, så blev vi enige om at få bilen ind ved siden og ind at få kaffen og så måske sove i bilen til næste morgen. Da vi endelig nåede derind var det en mexicansk bar og de ville ikke lave kaffe kun en drink og det var en mængde spansk talende, så vi foretrak at prøve igen, jeg har nok hørt om londontåge,, men aldrig tænkt det var så slemt. Når vi var kommet i gang, havde vi gerne en hel stribe i vores kølvand og slowly bugtede vi os frem da vi var kommet fra havet littede tågen og så gik bilen for fuld speed til LA, som vi nåede ud på natten. En herlig tur som heldigvis endte godt. Ja, nu har jeg snart prøvet alle biltyper i Amerika fra de fineste fine til en gammel Ford. I dag den 14/1 kom jeg gående til sporvognen, jeg skulle for første gang som gæst i den dansks/amerikanske kvindeklub. Da jeg var gået et lille stykke rullede en bil op på siden af mig. "Are you walking". Jes I am og 123 kom jeg op at køre med en nydelig dame, som viste sig at være svensker og vi sludrede. På sporvognen synes jeg det var så lang en tid, så jeg prøvede at forhøre mig, en dame gav mig besked, da vedkommende stod ud af sporvognen kom der en dame hen og sagde, jeg kan høre på deres sprog at de er dansk og vi skal samme vej. Det var en søster til Knudsen, ham med alle mejerierne her i LA, hans frue er formand for klubben og bød velkommen, og en datter læste glimrende op, en hel skuespillerinde var hun og har også sin time i radioen hver uge, vi fik også en dame-speaker. Direktør for blindeinstituttet, og Knudsens datter læste til slut "H.C.Andersens :den lykkelige familie. Der blev serveret en lækker lunch og is, kaffe og kage, først en drink. Først da ankom den dame der havde inviteret mig mrs. Schæfer. Senere blev jeg præsenteret for 2 damer der sad ved vores bord og de fortalte at de havde

været kunder hos min bror i 20 år og spurgte om de måtte have fornøjelsen at køre os hjem, men først skulle vi ind og alle have en bridge. Mr. Jean Hersholt gik, da hun havde gamle mrs. Wiggers med. Vi var 4 damer som alle kendte København og ved bridgen opfriskede gamle kendte steder. Søndag den 12/1 var vi hos Ester og Georg til middag klokken 12, det er så dejligt her i Amerika, vi bliver inviteret så tidlig, for at vi også kan gå tidlig for dem der skal køre langt, hvis tågen sætter ind. Der var en herre og dame der havde en ny bil, den skulle værten og jeg prøve, så vi kørte en tur over at se en baseboldkamp mellem sorte og hvide, man står rigtig og ser kampen mellem racerne, for hvor er hadet dog ulmende her imellem sorte og hvide, Kampen var meget interessant. Tirsdag formiddag spadserede jeg til sporvognen, jeg havde kun gået lidt, da jeg blev indhentet, vi havde fået gæster fra Iowa, de var hos os et par timer, og Peter kørte dem over at se stationen og senere kørte vi den lange tur til "Venice", hvor de boede for tiden.

Søndag morgen var det rigtig vestkyst-vejr og min broder syntes det var rigtig vejr til en tur til Stillehavet, så vi startede til Point Fermin Parken, hvor der var så smukt og Stillehavet lå så blå der i al sin vælde, jeg blev fotograferet nede ved fyrtårnet, så vi kørte langs havet gennem "Palos Verdis Estate", hvor der lå så mange dejlige villaer oppe mellem rækkerne. Vi kørte igennem japanernes bydel, hvor man ser hvor de er nøjsomme med deres hjemms udpyntning ingen maling på husene de fleste med kun tremmer i stedet for glas, men hvor de sled med markerne, Vi kørte igennem "Redondo Beach", en stor by med villaer herved stranden, så kørte vi til Hawthorne til Inglewood. Så skulle vi hjem og pyntes, vi skulle ud til middag, vi havde været hjemme lidt og fik gæster fra Monterey Park, mrs. Due og datter som blev en times tid og lovede at gentage besøget før jeg starter hjemrejsen. Ved 4 tiden nåede vi familien Schæfers hyggelige hjem, hvor de ventede os med chokolade og Peters kollega var også med. I dag den 20/1 var min svigerinde og jeg på fødselsdagvisit hos en ung amerikansk frue, og da vi blev kørt hjem af hendes mand, stod der en dejlig gave hjemme fra min bror til mig, en splinterny radio, som jeg er meget glad for. I to dage har jeg nu gået deres museum igennem, det var uhyre interessant. Bygningerne er kolossale, man ser alle store begivenheder i Amerikas historie, man ser de kampe der foregik mellem indianerne og den hvide mand, man ser dødens dal, hvor en koloni kom i en prærieskonnert og prøvede om de kunde leve der, og så ser man hvor de snart er døde allesammen og de sidste samle deres sidste dele sammen og forlade stedet modløse ser man på deres bevægelser. Der er også scener fra guldgravernes første tid, deres primitive og slidsomme liv, man ser deres

fattige bohaver. Der er kampe, hvor indianerne overfalder postvognene og jernbanerne, man ser det slid der har været at sprænge veje og tunneler gennem bjergene, hele Amerikas historie ser man lavet af mennesker, boliger, træer og bjerge alt er miniatureudgaver. Man ser filmens første verden og til dato, ligeså Amerikas industri. Meget smukt er lavet store partier skove, bjerge, søer og sletter, hvor man ser hele Amerikas dyrebestand udstoppet og står der som var både elefanter og løver og tigre lyslevende i store flotte billeder med lys og glas foran. Man ser en flot udstilling fra indianernes liv dragter og hele deres daglige hjemliv og fester ligeså mexicanernes., Der er også malerisamlinger, ægte rembrandter. Skulpturer, sølvsamlinger fra Amerikas første tid. Porcelænssamlinger og deres bohaver fra det fineste til det mest primitive. Det er med andre ord hele USA-s landets samlinger – forhistoriske dyr både på land og hav, jeg gik der i 2 dage kunde have gået meget længere, hvis min tid tillod det. Jeg var inviteret med min brors kollega ud at spise ude på den berømte farm udenfor Los Angeles, hvor der skal være så meget at se og hvor der skal være så interessant, men det måtte jeg give afkald på, da venner ude i Rosco ventede mig. Jeg tog med bussen og Hollywoodtoget derud og de var ved toget og hentede mig – og jeg havde 3 dejlige dage derude det var så gemytlig, fruens mor Mrs. Larsen i 17 år præsident for det store danske søstersamfund i Tyler i Minnesota, og som hun kunde fortælle både derude fra og fra sin Danmarkstur og ingen har jeg herovre hørt kan så mange anekdoter om danskerne, og alene læse hendes dagbog fra hendes Danmarkstur i 1938, og når hun fortæller med tårer i øjnene, hvordan hun kom og overraskede sine søskende i Danmark, de anede ikke hun kom, gik ind i sin brors forretning i Aalborg og vilde købe noget, men da hun kom ind snøredes min hals sammen sagde hun, og jeg kunde intet sige, bare dette 20 års hjemlængsel, og så atter at se Danmark. Næste dag startede vi for en tur til San Fernando mission, det er et af de ældste af de munkeklostre, som blev af munkene anbragt op langs Californiens kyst for at kristne indianerne med en dags fodrejse imellem. Vi kom der en formiddag ved lo tiden, og man kunde mærke det var ”Dalen”, der var så varmt og der var alle træerne i blomst og vi kørte igennem lange strækninger med citron og appelsinmarker. Da vi kom til klostret blev vi modtaget af en ærværdig fader eller præst i sin lange munkedragt med korset hængende i en snor, da han hørte jeg var kommet fra Danmark, bad han mig eller os gå en tur over at se kirken, så ville han gå med og fortælle os og vise os det hele. Kirken var meget gammel med kalkmalerier, og man så at altret var store spejle, så at præsten kunde holde øje med kirkegængerne nede i baggrunden, thi indianerne gjorde lidt

opstand. Vi så kirkegården fra den gamle tid, hvor en hel del munke blev dræbt, det var kun et trækors, aldrig et navn. Vi så de gamle kældere og han viste os hvorledes munkene lavede vinen og vi så de murede rum med skydehuller, når de blev overfaldet. Der var prægtige og smukke store altertavler med figurer i legemsstørrelse, man kan se at præster og munke værner om det der er tilbage. Jeg skrev i fremmedbogen og bemærkede mange navne fra andre lande, men Danmark fandt jeg ikke. Når dørene engang imellem gik op og sollyset strålede ind og oplyste de mørke rum, kom man uvilkårlig til at tænke på den ensomme tilværelse disse munke har haft, men udenfor var der et lyshav ind i søjlegangene og faren sagde "hav det godt deroppe i norden, kan de lide Californien". Så gik vi bort fra et stykke middelalder og ud i den smukke park med det store minde af deres forgænger, han står på en sokkel med armen om en lille indianerpige. Så kørte vi rundt for at se alle disse dejlige appelsinmarker og det er vel nok enestående at se i disse vintermarker, hvor vi kan se inde i Los Angeles, der er frost om nätterne, og herude står alle kirsebærtræerne i blomst, jeg havde også om morgenen plukket modne jordbær i min værts have. Vi kørte til Van Nuys byen, der var virkelig for første gang i forretningerne så pæne stoffer, men sådan går det altid, så har man ingen penge med. Så kørte vi rigtig ind i Dalbyen, vi skulle til lunch hos et dansk ægtepar der havde en farm på 6000 høns, det var vel nok interessant, de har sorteret kyllingerne fra de var 2 dage gammel, loo i hver varmekasse, vi så de høns der er liggeglade, de lå i hvert sit rum og ægget dumper lige så fint ned gennem ståltråden, og vand så trykker man på en knap, så løber det hen igennem et rør. Der var alt moderne maskineri, der var elektrisk renser til æg og moderne måler til æggene. Der lå en 3-4 helsecenter der, det er sikkert fordi der er så varmt der. Aftenen før var der kommet en stor villa kørende på en lastbil, den kom fra Pasadena, her var jorden ikke så dyr, og disse mennesker havde 4 døtre som red, så de havde 2 rideheste, og de kunne ikke købe jord i Pasadena, så flytter de ganske rolig villaen med alle møbler i, der var 8 værelser, det er i Amerika den slags kan lade sig gøre, Derfra skulde vi hjemad vi var lige inde i en forretning, der så jeg filmskuespilleren "Tonto", han var inde og købe sig cigarer, han er jo indianer og så flot ud med sin lille sorte hårpisk sine morsomme skindstøvler med hvide figurer på og sin ruskindsjakke med frynser alle vegne. Man kan se hans popularitet generer ham, for alle stirrer de på ham, så han tager den herre han vil tale med ud i sin bil, så er de fri for nysgerrige blikke. Aftenen slutter i "Roseo" med en rask gin rommy, vi spiller ellers mest 500. Næste morgen startede vi først en tur gennem verdens største flyveplads, det lille øjeblik vi

var der kom der 4 – 4 motorers og 5 store busser fører passagererne fra Los Angeles herud, netop i dag læser vi i aviserne og hører i radioen om ulykken i København hvor blandt andet Grace More, svensk prins og 20 andre led døden, jeg talte en 30 store rutemaskiner på pladsen, vi kunde komme derind fordi min vært har arbejdet her. Jeg bemærkede derinde at camouflagen ikke er borte endnu, ligeledes en hel by af trailere, der er alle de japaner der har været i koncentrationslejr under krigen, nu har man ingen andre steder at flytte dem hen, så må man bruge trailere, her har man ikke skoler som i Danmark, så de bor herinde på "Lookheden", hvor de laver flyvemaskiner. Derfra kørte vi til Hollywood Bowl det betyder jo en gryde og her ser man en kolossal tilskuerplads med en stor scene, når man sidder her har man alle bjergene rundt om sig. Her opføres det skuespil "Påskemorgen" som er verdensberømt, mange kommer om natten og sætter sig med tæpper, for når så at solen kommer op over bjergene så er der ikke en plads at opdrive og scenen er en stor sort menneskemængde, så snart solen er lige ved at starte over bjergene har man længe kunnet iagttage en sort prik og nu afsløre det sig en i hvidt klædt kvindeskikkelse med et horn og på et givet signal står der pludselig en skikkelse på hvert bjerg og blæser i hornene og samtidig kaster en stor del af den sorte skare deres dragt og er i hvidt, og det bliver et stort kors lysende mellem alt det sorte og det store kor udbryder i hymne og jubel for påskens store under, min vært fortæller at de fleste kommer klokken 2-3 om natten. Så blev jeg kørt til "Western Ave" og så kunde jeg selv klare min lange køretur i sporvogn med omstigning, jeg skulle nemlig hjem og bage æbleskiver til vore marstalfremmede som skulle komme om aftenen til dinner. Det var gæster fra Monterey Park og Hollywood, og vi havde en hyggelig aften med sang og musik. Frk. Kirsten fra Marstal skulle blive her om natten for næste morgen skulle min bror køre os til den danske kirke, hvor der var dansk gudstjeneste. Vi hilste på mange danske udenfor og spadserede os en tur ind og fik os en frokostret og en kop kaffe på en restaurant. Så fulgte jeg min gæst til dørs, dagen for ud var hendes tante kommet med chaufføren, men det var jo en lang bustur til Hollywood og jeg skulle jo hjem igen og til stor soupe i Inglewood hos min brors kollega, vi var en 30 gæster både fra West Branch og Iowa City men det kan man jo nok ordne, når man hjælper sig selv ved selvbetjening. Tirsdag tog min svigerinde og jeg til byen for at få billet til toget op til Oakland, derefter går jeg til Nebraska på samme billet. Vi var en tur i gamle Mexico, det var den gamle bydel vi var inde i det ældste hus,, hvor alt indboet var spansk med klunkemøbler og hæklede sengetæpper i mønster som mange hjem på Ærø, en hel gade var et stykke Mexico, hvor man ser hvordan de støbte lys og

hvor de fletter de mexicanske store hatte, vi var en tur inde i den ældste katolske kirke, den var meget smuk, når man kommer udenfor ser man mange damer stå og vente på hinanden, de låner hinandens hatte på ind i kirken, man må nemlig som dame ikke betræde kirken uden at have hovedet dækket, og her i Amerika ser man næsten aldrig folk med noget på hovedet. Ligeså alle mænd der kommer indenfor slår korsets tegn og ned på knæ, jeg var så fri skønt jeg ikke er katolik at gå helt op i det allerhelligste, hvor man ser nogle store figurer forestillende Jesus blive taget ned fra korset, jeg så hvorledes de lægger penge i tempelblokken, så beder de og så hen og tage et lys, tænde det ved et af de fire alter hvor der brænder lys omkring jomfru Marie og så i procession ind i det allerhelligste, der var udelukkende mexicaner, japaner og kinesere. Kirken var en pragt af guld og lys, man fortæller her til jul, var der en lille dreng der havde bedt Vorherre give sig en lille bil, så skulle det lille Jesusbarn få en køretur. En søndag morgen ganske tidlig så en betjent, en lille dreng komme med sin lille bil og gå ind i kirken, og så lidt efter komme kørende med en lille figur i sin vogn, til betjenten fik ham standset. Senere var vi en tur inde at se den store flotte City Hall og posthuset alt i kobber, mosaik, granit og marmor, vi tog en tur med elevator op til tårnet på 24. etage, hvor vi ser ud over byen, i City Hall så vi pressefotograferne tage billede af en af filmens unge folk som er slået så vældig an. Torsdag var vi til en større fest og Albertsen kom for at sige farvel, så han var med, og vi var 21. Lørdag aften var vi hos Binko, hvor vi opfriskede barndomsdagene i Marstal og havde det hyggelig med sang og musik. Så drog jeg fra min broders hjem den 4. februar efter en dejlig tid, svært var det også for min bror at sige farvel, da kan også ved det er sidste gang, men godt vi fik lov at have den dejlige sommer sammen, min bror måtte have 4 hjertepiller den morgen, godt at min svigerinde var så rolig. Min sidekammerat tog min hånd i toget og sagde, nu skal vi to havde det rart, det var en dame fra San Jose, og vi havde det så rart, vi var inde sammen i spisevognen og få frokost og det var en meget smuk tur, nu var alle bjergene grønne overalt, hun viste mig alle steder, hvor der virkelig noget at se. Som min broder skrev herop bagefter, kan du ikke se Vorherre har taget dig ved hånden, da jeg nemlig i sidste øjeblik bestemte mig til at gå med kysttoget, og det skulle blive min redning, da den store jernbaneulykke skete på samme tid, min bror skrev herop, vores telefon blev blokeret hele dagen af opringninger, mange venner heroppe fra ringede til jernbaneselskabet og forespurgte om mit navn var mellem de døde. Når jeg endnu tænker på, at jeg sagde til min medpassager det var mærkeligt, at jeg bestemte mig til at tage kysttoget, det må være fordi at jeg skulle møde dem. Fruen

forærede mig en dejlig skindmappe til minde om sig. Fruen var fra New York, nu senere drøfter vi pr. brev vores redning. Det store ocean lå så stille, det er jo vinter, der er jo ingen der svømmer eller fisker som da jeg rejste ned til Los Angeles. Overalt på markerne er der travlhed, nu er de fleste japanere kommet tilbage til deres jorder og de kan rigtig forstå at udnytte Californiens jord. Tomatplanterne er desværre i år de fleste steder frosne, det er den koldeste vinter de har haft i Californien i mange år. Det er interessant at høre og se i toget for fleste i toget er folk fra østen der er ude og opleve Californien, den står jo for dem som rivieraen står for Norden om vinteren. Min rejsekammerat fortæller mig at hun kom herud for 25 år siden og jeg ville ikke tro siger hun som byerne skyder frem som paddehatte. Store flotte stationsbyer og elegante og moderne banestationer, men jeg vil ikke trætte med at gentage, da jeg beskrev rejsen ned. Jeg skiftede så tog i San Jose, da toget fortsætter ad kysten, jeg skulle til Oakland, hvor Kaj var og hentede mig. Meningen var at jeg skulle blive i 8 dage men det blev et længere ophold end meningen var derom senere. En dag var vi dansk/amerikansk kvindeklub gæster i San Francisco til lunch, vi var mange danske gæster fra Danmark. Navnene blev råbt op og vi stod op og takkede, bagefter er der jo lejlighed til en bridge, men vi 5 var bedt til kaffe hos fru Hageman på hendes hotel, til vi så alle 5 skulle mødes på Frances hotel, San Franciscos største, 3 damer skulle vi møde som skulle med en inspektør for de store skoler, en fru Walletin, sekretær for søsterklubben og en fru Hagstrøm (manden med forretningerne over hele Amerika), denne dame skulle jeg køre med og så skulle vi alle samles i en meget elegant cafe hvor en af damerne ville være vært for os, fru Petersen til en fin middag, 6 retter mad, , og så siger de amerikanerne spiser ikke ret meget. Bagefter kørte fru Hagstrøm mig en tur gennem Chinatown, hvor alt var strålende oplyst. Der i restauranten var der herlig musik, en slags kinoorgel, uhyre elegant var lokalet med springvand, store nicher med malerier og elegant udstyret. Næste dag måtte jeg ind og sige min billet ad da jeg fik brev at der var så megen sne i Nebraska at min bror ikke kunne hente mig, han kunne ikke engang se sin svinestald. Jeg tog ind med sporvognen om formiddagen og mødte en dame af min brors bekendte, vi var inde og se butikker og gik så op hos Capwell, meget mondænt sted, hvor der netop var mannequinopvisning, fru en gav en dejlig lunch, og jeg nød udsigten til den ene side, et dejligt syn ud over Oakland, til den anden side damernes optræden i de mest raffinerede dragter. Men jeg synes at moden er ikke så forskellige fra hjemme i Danmark og kjolen skal nu gå nedenfor knæet. Derefter tog vi sporvognen, vi skulle ud i det smukke villakvarter, jeg skulle ud og bringe en hilsen

med hjem fra min brors venner, bager Rasmussens sønner til Ærø, der stod kaffebordet dækket med dejlige danske flødeskumskager og jeg måtte også love at blive til middag, så vi gik os en dejlig tur i skoven, og se anemoner og skovmærker havde begyndt at springe ud og de gule blomster og japanske kirsebærtræer stod i fuldt flor, inde i skoven var en stilhed og bækken rislede ned fra bjerget mellem de dejlige grønne bregner. Fruen var jo født Stauning og fortalte om sin tur til det gamle land og sit besøg på Christiansborg hos Statsministeren men det var da krigen var brudt ud, så hun kunne mærke at de tunge sider hvilede så hårdt på ham, han nåede heller ikke at besøge dem herovre som han lovede. Vi kom hjem til en rigtig dansk flæskesteg og mine rare værtsfolk kørte mig hjem. Dagen efter skete der en ulykke idet Ragnhild styrtede nedad trappen og slog sin arm så slemt, så hun bærer den i slynge så nu er det godt at sneen er kommet i vejen, at jeg kan blive og passe dem alle, det var fredag den 14. det skete, og vi havde endda indbudt fremmede til middag så alle gæster kom, vi var 12 til kalkun. Rifbjergs har jo Danmarksbesøg, en niece af magister Sofie Rifbjerg i København, hun taler engelsk som nogen indfødt og er en rigtig djærv og sød ”gå på pige” bare synd hun kun har fået 3 måneder herovre. I torsdag den 20 var fru og frk. Rifbjerg og fru T. Petersen og fru Tønnesen gæster til frokost i San Francisco, da vi havde spist kørte fru Tønnesen os ud for at se os om, først var vi oppe i Telegraf Hill, hvor der oppe i tårnet er en vidunderlig udsigt over bugten og broerne og byen, så en tur gennem det store militærhospital så kolossalt virker det men en fred og en naturskønhed er der her for de stakkels mennesker for hvem krigen er blevet et helvede af lidelser og prøvelser, en kolossal kirkegård er også derinde. Derfra til Golden Gate Park hvor alle de store statuer er af ”Verdi”, Bethoven og mange andre. Et kig ind i den japanske have, hvor der et utal af planter og selvfølgelig er alt i Amerika stort, om det er gulfiskene så er de så fede og store, det store japanske tårn minder om det i Zoologisk Have i København, der var grotter og sjældne broer og damme med alle farver af blomster, udenfor det store museum noget så smukt, jeg må ikke glemme den del der endnu står tilbage af de store bygninger fra verdensudstillingen, der er vel nok en arkitektonisk skønhed, store flotte parker med bænke hvor folk kan sidde og nyde det,, når der om søndagen er gratis musik. Vores bil ruller nu ud til Clif Hause, sidst var jeg der en varm sommer dag, nu er der koldt, men sælhundene er kravlet op på stenene og ligger og slikker den smule solskin der er og udstøder deres hyl inden de med et plump styrter i Stillehavet, hvor er der en dejlig udsigt herude ved Stillehavet og her er store udstillinger af skibe fra de første små til de store

passagerbåde. Vi var rundt derinde og se og høre for musik er der også, men ude i Stillehavet gik kun en enlig dame og soppede medens brændingen stod ind, der var ingen stille hav i dag, Hjem kørte vi en anden rute og så alle de tusinder af huse som her er bygget til de hjemkomne soldater der har giftet sig. Vores værtinde tog os til sporvognen og klokken seks var vi hjemme i Oakland igen. I torsdag ringede jeg til Hansens søster (Mølleborg), og vi mødes inde i byen og var nogle ærinder, så tog vi bussen hjem til dem, det var vel nok en lang køretur, næsten 2 timer og sikken et folkeliv der rører sig i sådan en bus, lige fra de sorteste negre og de bruneste mexicaner, skævojede kinesere, men hvor kun sådan en lille rynket kinesermor ser sød ud slæbende med det utroligste i sit net, bare ben i skoene, med en stor tyk skinpels, da jeg gik til sporvognen sprang børnene rundt herpå Evans Avenue i det bare ingenting med et par badebukser og andre i store skindpelse her i Californien kan man gå i alt, hvis det var i Danmark at ens nabo en søndag eftermiddag vil gå ud og slå sin græsplæne til gaden i badebukser, og fru en i pyjamas vil man blive forarget, eller en dame ville komme ind i en strøgbutik med håret opsat med lutter krøllenåle, et bevis for at Amerika er et frit land. Nåh, jeg glemmer vist at jeg er i bus, nu er vi ude i en hel anden bydel, her var for fire år siden ikke et hus, og nu er det som en stor by, vi var inde hos min værtindes slagter, en tandløs japaner, der bukker og skraber og siger ”Mam” til hvert andet ord, han er en af dem der opførte sig, så han ikke kom i koncentrationslejr under krigen. Om aftenen skulle jeg se den ældste søn med familie, han kom og hentede os, han fortalte lidt om hvad han har set og oplevet, han har jo haft krigen på første hånd, da han hørte til de første tropper, der blev landsat i Frankrig, der er for ham som et frygtelig mareridt, at til tider kan han ikke forstå at han lever i fred og ro hos sin familie, hans bror var med i 4 år i Japan, og hans lille bror var med nu, da de var ude at prøve atombomben, vi så da det blev iværksat og vi så resultatet, vi så billedet af en ung mand der faldt i vandet og straks blev fløjet hjem til Amerika, thi det bad vil han kun kunde leve i 2 år efter. Alle folk der var med havde dragter på, hvor intet kunde trænge igennem og gasmasker om hovedet ikke desto mindre havde vores unge mand et sted i nakken hvor det ikke sluttede tæt og der gik straks al huden af, så ser man bedst hvilken gift, hvis den nogensinde skal bruges i krigens tjeneste. Dagen efter var jeg med Ragnhild til læge, nu sad jeg som passiv person og kunde lægge mærke til og hvad så jeg så, en meget dygtig læges venteværelse, men hygiejne uha, sikken et rum, gamle blegrøde silkebetrukne lænestole og sofaer rigtig til at sluge bakterier, dørene havde ikke set en sæbeklud i måneder, og på alle kanter og gulv

kunde man skrive svin, når jeg så tænker på vore lægers venteværelse i Marstal. Om aftenen var jeg med lille Jørgen til spejdermøde i kirkens lokaler, næsten alle forældrene møder til deres månedlige møder, og kommer en dreng op i en højere klasse i rang straks bliver de forskellige børns forældre kaldt op og står bag drengen, medens han modtager sin udmærkelse. Spejderne sidder rundt på gulvet og når flaget bliver båret ind rejser alle sig, som man gør i Danmark, men man mærker straks, at den amerikanske ungdom ikke har gymnastik, der er ikke den appel i deres fodslag. Men der er en ting danske drenge og piger kunde lære, om de så støjer aldrig så meget her, når lederen rækker 2 fingre i vejret, øjeblikkelig er der ganske stille, men det smukke højtidelige med sang har de ikke her, de udstøder disse gennem ben gennemtrængende indianer hyl i forskellige tonearter. Vi så nogle forskellige scener som mødre deltager i, thi hver trup har en spejder mor. Lederne ofrer sig også her meget for børnene, tager dem med om søndagen til forskellige holdkampe og om lørdagen til weekend oppe i sneen i bjergene. Jeg synes det er flot som lille Jørgen klare sig med sproget, han har jo ikke været her så længe. Søndag aften var Kaj og jeg til middag hos Julius og Valborg Rifbjerg, sammen med Olgas og Maries mand, han havde nu sin 3. kone som var hans brors kone, Maries datter som også var med, med mand og børn, hun var jo som lille pige med far og moster i Marstal, vi havde en rigtig hyggelig aften, vi savnede Ragnhild men hun vilde helst være hjemme med sin dårlig arm, vi fik også her en bridge, amerikanerne skal helst spille når de er sammen. Onsdag formiddag skulle jeg møde Valborg nede i byen, vi var 4 damer som skulle ud på en lang køretur ikke med bil men med "Streetcar". Solen strålede, det havde regnet dagen før og alt og alle var i forårsstemning, alle haverne står i skønneste flor så lysegrønt er træer og buske, alle bjergene har dette skønne blå skær i afstand, nærmer de sig er de helt grønne, vi skulle med 3 forskellige sporvogne, vores tur gjaldt "Richmond". Vi nåede klokken 12 til en herlig frokost, det er jo utrolig, hvad de kan byde her i Californien og vores værtinde er netop bekendt som en rigtig dansk kok. Om aftenen til middag mødte herrerne og pludselig uventet kom der andre fremmede, 2 andre danske familier fra "Richmond", der er så morsomt at se, hvor øjnene lyser, når de hører man er nylig kommet fra det gamle land og uvilkårlig bliver sindet i lys stemning så vi skal have luft og så toner alle de gamle sange frem, sunget med en begejstring som kun de kan, der ved hvad de synger om.. Vores unge sprudlende af livsglæde nylig ankomne københavnerinde med stort K, sang som jeg kunne tænke mig Lulu Ziegler syngte svenskernes studentsang til stor glæde for den eneste svenske dame som var med og den blev selvfølgelig

sunget på svensk. Tirsdag den 11. Marts tog jeg afsked med det solrige strålende Californien, nogle dage havde vi regnvejr men den sidste dag strålede solen, Kaj fik pludselig overarbejde, men så kørte Rifbjerg mig til stationen hvor Ragnhild og jeg tog afsked det blev en længere tid end vi anede, ikke alene på grund af Ragnhilds fald. Sneen som hjem søger hele kloden, det østlige Amerika, har i mange år ikke oplevet en sådan kulde, Californien har ikke haft så kold en vinter og det ulykkelige Europa som ikke ejer brændsel, nu hører vi at der er islagt 50 sømil nord for Skagen. Det har været en vidunderlig tur i Californien, var jeg yngre rejste jeg aldrig derfra, den sidste aften ringede Peter og sagde næste gang må du sørge for at få foråret, her er herligt her i disse dage. Jeg tog ikke Pullmann i de 2 dage og 2 nætter, jeg skulle køre, men jeg har hidtil været heldig, den herre der solgte mig billetter sagde, Well, du skal få en god plads så du kan sige i Danmark vi kører godt i Amerika. Vi var 6 hvide og 2 sorte i en kupe, hvor der var så rigelig plads, at hver kunne få 4 lænestole, plæid havde jeg og pude køber man for natten for 15 cent, og så ruller jeg bort fra det illuminerende Californien, hvor jeg har så mange herlige timer fra. Klokken 11 slukkes lysene, og der er ro, selv portørerne har lydløse sko på. Klokken 6 er det lyst og man har fået en god søvn og kan gøre sig i stand i badeværelset. Store søer og vældige bjergkæder er banelinien sprængt igennem, vi kører over store broer og ruller ind i Nevadas ufrugtbare land, hvor der overalt er store bjergkæder af kolossale stenmasser og kaktussernes eldorado, nu kører vi en anden vej end da vi i sommer var med traileren ad hovedvejen. Vi begynder at skimte en enlig ranch, jeg tænker på de 2 danske damer, jeg var sammen med i Hollywood, som havde arvet millioner efter deres far, han havde 2 rancher i Nevada, han har jo sikkert slidt og slæbt, for i Amerika kommer meget få sovende til lykken, man slider for det man har, så meget har jeg lært på min tur gennem lykkens land. Solen skinner, men oppe på bjergene ligger sneen så strålende hvid, hist og her en lille prærieby nede mellem bjergene, på nogle af bjergene nogle sparsomme bjergfyr, kreaturer ser man ikke, et enkelt får, her er vist kun græs til dem. Det er så morsomt at se, når toget nærmer sig sådan en lille prærieby, hvorledes befolkningen stimler sammen, der sker ikke så meget på disse kanter, man må tage de få fornøjelser der er. Oppe i det høje nord på den lille Ærø er begivenheden færgens ankomst, man siger nok at Amerika har så travlt ikke hernede på prærien. Så skulle jeg også se en præriebrand, hvor ville mange en malers øje stråle ved dette syn om man kunne gribe paletten og kunne forevige dette, dette i flere miles omkreds røde ildhav, vilde heste der springer rundt og rundt af angst, i baggrunden de smukke sneklædte

bjerge og den klare blå himmel.. North Battle Mountain vi passere nu, på de store bjerge er skrevet med hvide sten, navnet på byerne, vel for at orientere flyverne. Når vi kom til en by enten det så er en stationsby eller en lille by ude i bjergene kom negeren og spurgte om jeg vilde strække benene i et kvarter og så sætter han den store skammel til og hjalp mig ned, et sted var der så herligt sommer nede i en dal, oppe mellem bjergene, hvor man kunde se folk slæde og stå på ski, her lå også så mange sanatorier og hoteller. Timerne ilede af sted, vi damer vi var 4 der havde slået os sammen foreslog tiden med at vandre ud i restaurationen, få os en drink, godt man kan spille og sladre, den ene dame var i forretning i Oakland, og hendes chef var dansker, herlige mennesker at arbejde for, hun siger hun skulle hjem at se til Mama i Texas. Så nærmere vi os "Fremont", mon man kan se de mennesker man skal besøge her i en 30 mil fra "Blair", men jeg så straks en dame der lignede min mor, og disse gamle mennesker var kørt op at hente mig, 70-75 år. Vi startede bilen og rask gik det hjem til min mors kusines hjem, hvor var de glade for første gang at få besøg fra Danmark. Om lørdagen kom min bror og hentede mig og den dag kom alle børn og svigerbørn hjem for at høre lidt om Danmark og her hvor alle forældre og børn er født i Amerika talte alle dansk. Koldt var det ude men inde var der både hjerte og stuevarme, min mors kusine fortalte mig fra sin barndom, hvordan hun huskede sine forældres slidsomme liv da de kom i en "Præriekonert", de første beboere til den nu store danske by "Elk Horn" i Iowa, hun fortalte hvordan hun husker bedst for en 70 år siden hun som lille pige var kørende med sin far til en by langt derfra og hente nogle grise, at ulvene omringede køretøjet og hendes far måtte kaste tømmerne over på hestene, at de kunne klare sig selv medens hendes far med piskeren havde ondt ved at holde de sultende ulve fra sig, medens hun sad nede mellem grisene, der var jo ingen naboer der kunde tage affære. Mange oplevelser hørte vi fra hendes første tur for 60 år siden hjem til Marstal, da var hun 15 år. Nu så mange år efter sidder hun trygt og godt med alle børnene i gode stillinger og mindes med glæde sit eventyr i det gamle land. Alle børnene undtagen datteren, som skal være en kopi af mig, gift med pastor Hagedorn i Detroit de håber på at jeg standser der, vi får at se om jeg får tid. Jeg var med en visit på det dansk lutherske trykkeri i Blair, hvor min kusines mand er ansat, der så jeg store billeder på væggene af Rikard og "Gismar". Vi var også en tur henne at se "Dana Collegie" i Blair,, der er 300 studenter, der har min lille bror gået i skole, den anden i Grand View Collegie i Des Moines i Iowa. Nu begynder det at sne og min bror siger, husk den lange vej vi skal køre, vi må vist hellere starte, at vi ikke bliver indesneet. Jeg bemærker på turen så

mange sorte prikker på markerne, da vi kom nærmere var det mennesker der var på jagt, en slags klapjagt på fasaner, harer og ulve. Sneen hvirvlede om os , men det gik rask hjemad, mange biler sad fast og heroppe i Nord Nebraska er der megen sne og da vi når min brors hjem flyver eller farer der ulve op fra grøften ind på markerne, så jeg føler mig hensat til Ruslands stepper, endelig når vi hjemmet hvor de tager imod os med åbne arme. Her er nok vinter, men de har begyndt at tænke på forårets komme med travlheden i markerne og naboerne inviteres alle igen til Dinner og Sopper og her er overalt kort der interessere mest. Nu er det påske men højtider kan de ikke fejre i Amerika, i dag er det langfredag, men børnene er i skole og butikken og alle arbejder. Vi var kørende til kirke, men det er den værste biltur jeg endnu har været ude på, vi slingrede og søgte fra den ene side til den anden. Vejene var nemlig så slemme, så vi havde kæden om hjulene, men sådan en tur vil jeg nødig have om igen, her var meldt sne igen men det blev kun regn. Jeg hører i dag , at her i Nebraska mener de at kartoffelhøsten kun kan blive vellykket, hvis kartoflerne kommer i jorden langfredag, hjemme i Danmark tror jeg ikke mange landmænd vilde arbejde langfredag. Ellers går dagene med arbejde – Ture til Siox City – Hartington og Coleridge – selskabelighed – men det vil jeg ikke trætte med, det har jeg fortalt om før. Nu er bogen fuld, og mine andre oplevelser må jeg se at finde noget andet at skrive på.

Tak for interessen hvormed i fulgte med.

Marstal 1946.

Kære Petrine.

Modtag denne gæstebog, men brug den som dagbog. Glæd dig selv og os med at skrive i den hver dag,

Vi ønsker for dig en god og indholdsrig rejse.

Kærlig hilsen fra Astrid og familien Hjalmar Hermansen.